

ISASOR 2019

www.isasor.org

International Symposium of
Strategic and Social
Researches

Uluslararası Stratejik ve
Sosyal Araştırmalar
Sempozyumu

21ST - 22ND JUNE 2019 / ISTANBUL, TURKEY

ABSTRACT BOOK

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

21-22 HAZİRAN 2019, İSTANBUL TÜRKİYE

www.isasor.org

III. ULUSLARARASI STRATEJİK VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR SEMPOZYUMU

-Bildiri Özetleri Kitabı-

III. International Symposium on Strategic and Social Research

-Abstract Book-

ISBN : 978-605-80486-0-7

EDİTÖRLER / EDITORS

Doç. Dr. Tuncay Ercan SEPETÇİOĞLU

Dizgi : Hayri Bora AKARSU

Kapak Tasarım / Cover Design : Doğukan Celal ÇETİN

Bu kitabın tüm hakları yazarına ve yayıncısına aittir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	10
REHA ERDEM SİNEMASINDA ÇOCUKLAR VE TEMSİL SORUSU: KOCA DÜNYA'DA ETİK VE ESTETİK KARŞILAŞMALAR Children and the Question of Representation in the Reha Erdem's Cinema: Ethical and Aesthetic Comparisons in Koca Dünya <i>Adem GERGÖY.....</i>	14
II. ABDÜLHAMİD KADROLARININ İTTİHATÇILARCA TASFİYE VE SÜRGÜN EDİLMELERİ <i>Ahmet YÜKSEL, Hilal ÜNER.....</i>	15
I. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA DİVÂN-I HÂRB MAHKEMELERİNİN İŞLEYİŞİ The Procedure of the Council of Martial Courts on the Ottoman Empire at the Years of WW I <i>Ahmet YÜKSEL, Okan GÜVEN.....</i>	16
AFGANİSTAN'DA TERÖRLE MÜCADELE: PARAYI DOĞRU KULLANMAK Counter Terrorism in Afghanistan: Using Money Correctly <i>Arzu AL, Bilgin BİRLİKSEVEN.....</i>	17
ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET ALGILARI ÜZERİNE BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI On Teachers Perceptions of Organizational Justicean Experience Study <i>Serkan KOŞAR, Ayşe GÜL ÖZTÜRK.....</i>	19
SANAL GERÇEKLİK VE MEDYANIN YENİ KULLANIMLARI Virtual Reality And New Uses of Media <i>Bahar MURATOĞLU PEHLİVAN.....</i>	20
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE ÇEVRECİLİĞİN POLİTİK SÜRECİ VE KÜRESEL ETKİLERİNDE SINIR PROBLEMİ The Political Process of Environmentalism in the context of International Relations and Its Global Effects on Territorial Problems <i>Berna Aksoy ÖZCAN.....</i>	21
THE ROLE OF TOURIST'S ATTRIBUTES AND EXPECTATIONS FROM CREATIVE TOURISM IN DESIGNING ACTIVITIES AND ATTRACTING PARTICIPANTS Aktivite Tasarımında ve Katılım Sağlanmasında Turistin Özelliklerinin ve Yaratıcı Turizmden Beklentilerinin Rolü <i>Ceren Gül ARTUNER ÖZDER.....</i>	22

OKUL ÖNCESİ ÇOCUK KİTAPLARINDA YARATICI TASARIM VE UYGULAMA BİÇİMLERİNİN ÖNEMİ

The Importance of Creative Design and Application Styles in Preschool Children Books

Dide AKDAĞ SATIR.....23

HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA DAVA ŞARTI ARABULUCULUK

Mediation in Case of Legal Disputes

Diğdem GÖÇ GÜRBÜZ.....24

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE GERİ DÖNÜŞÜM OLARAK KULLANILABİLECEK MATERYALLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Teachers' Views on Materials That Can Be Used as Recycling in Mathematics Teaching

Dilek ÇAĞIRGAN.....25

MATEMATİK DERSİNE ÇALIŞMA SÜRESİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Teacher Candidates' Views on Working Time in Mathematics Course

Dilek ÇAĞIRGAN, Cengiz POYRAZ.....26

TÜRKİYE'DE DÖVİZ KURU KANALI İLE PARASAL AKTARIM MEKANİZMASI: 2006-2018 DÖNEMİ

Monetary Transmission Mechanism Through The Exchange Rate Channel in Turkey: 2006-2018 Period

İnci PARLAKTUNA, Elis DİNÇER.....27

ÖĞRENEN ÖRGÜT VE ÖRGÜTSEL GÜVEN ALGISININ, ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK VE ÖRGÜTSEL ADALETE ETKİSİ: ENERJİ SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

The Effect of Learning Organization and Organizational Security Perception on Organizational Citizenship and Organizational Justice: A Research on the Energy Sector

Emrah Gürel, Hüseyin ÇİÇEK.....28

DEĞİŞEN DÜNYA DÜZENİNDE, SICAK/SOĞUK, BARIŞ/SAVAŞ KAVRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Comparative Analysis of Hot / Cold, Peace / War Concepts in a Changing World Order

Ersoy ÖNDER.....29

ETKİLEŞİMLİ ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ KULLANAN ÖĞRENCİLERİN MESLEKİ YETERLİLİK FORMU

Professional Competency Form of Students Using Interactive Teaching Methods

Esmira KAZIMOVA.....31

VERGİ HUKUKUNDA EV EKSENLİ ÇALIŞMA: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ MODELİ Home-Based Work in Tax Law: The Model of United States <i>Fatma TURNA</i>	33
KENT YAŞAMI MEMNUNİYETİ, STRESLE BAŞA ÇIKMA VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ: İSTANBUL ÖRNEĞİ <i>Ferda Şule Kaya</i>	34
THE RELATIONSHIP BETWEEN UTILITY AND RISK: EXAMPLES FROM ECONOMICS Fayda Ve Risk Arasındaki İlişki: İktisattan Örnekler <i>Gelengül KOÇASLAN</i>	35
KENTTEKİ ARKEOLOJİK ALANLARIN YAKIN ÇEVRE KULLANICILARININ DEĞERLENDİRMELERİ TEMELİNDE ARKEOLOJİ VE TOPLUM İLİŞKİSİ: İZMİR ÖRNEĞİ The Relationship Between Archaeology and Society Based on The Evaluation of Nearby Environmental Users of Archaeological Sites in The City:Izmir Case <i>Gizem TUNÇ</i>	36
KREDİ TEMERRÜD TAKASLARI (CDS), REEL EFEKTİF DÖVİZ KURU VE TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİNİN HİSSE SENEDİ FİYATLARINA ETKİSİ: ARDL ANALİZİ The Effect of Credit Default Swaps (CDS), Real Effective Exchange Rate and Consumer Price Index on Stock Prices: ARDL Analysis <i>Gülşah ÇİZGİCİ AKYÜZ</i>	37
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SİSTEMİ MEŞRULAŞTIRMA VE İYİMSERLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ Examination of System Justification and Optimism Levels of University Students <i>Gülşah MARAŞ TAŞKIN, Hatice ŞİNGİR</i>	38
TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDEKİ TEMEL İLKELERİ BAĞLAMINDA GÜNÜMÜZ RUSYA FEDERASYONU İLİŞKİLERİNE BİR BAKIŞ An Overview of the Relationships to Russian Federation in the context of Turkish Foreign Policy's Basic Principles in the Historical Process <i>Harun SEMERCİOĞLU</i>	39
ÇUİ GENEL MERKEZİNİN ALT İŞLETME PERFORMANSINA İLİŞKİN ALGISININ, ALT İŞLETME ÖZERKLİĞİNE ETKİSİ The effect of the MNC headquarters perception of the subsidiary performance, on subsidiary autonomy. <i>Hızır KONUK, İnci ERDEM ARTAN</i>	40

ÜRETİM FONKSİYONU YARDIMIYLA EKONOMİK BÜYÜMENİN KESTİRİMİ: PANEL VERİ YAKLAŞIMI Estimation of Economic Growth with Production Function: A Panel Data Approach <i>Hülya BAŞEĞMEZ, İsmail Hakkı ARMUTLULU.....</i>	42
SEKTÖRLERE GÖRE MALİ BAŞARI: TÜRKİYE’DE İMALAT SANAYİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA Financial Success by Industry: A Study on the Manufacturing Firms in Turkey <i>Hülya YILMAZ.....</i>	43
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ Mİ, İKLİM SAVAŞLARI MI? KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ <i>İsmail GÖKDAYI.....</i>	44
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN AİLE İÇİ ŞİDDETLE İLİŞKİSİ The Relationship Between Domestic Violence and Dating Violence Attitudes Among Collage Students <i>Sayra LOTFİ, Kamile ERBAŞ, Hilal Evrim KÜÇÜK, Gizem DEMİR, Banu EMECEN, Ayşe DOLKAN, Semanur AKPINAR.....</i>	45
GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞININ TERÖR BOYUTU The Terror Dimension of Migrant Trafficking <i>Meral BALCI , Bilgin BİRLİKSEVEN.....</i>	46
GÖÇ VE SOSYAL DIŞLANMA DÖNGÜSENE DAİR BİR TARTIŞMA <i>Mim Sertaç TÜMTAŞ, Öner ÇELİKKALELİ.....</i>	47
2001 SONRASI AFGANİSTAN’ DA KADINLARIN SİYASAL HAYATA KATILIMI Women's Participation in Political Life in Afghanistan after 2001 <i>Mohammad İsmail RAWOFİ, Merve TERLEMEZ.....</i>	48
SCOTT AHP YÖNTEMİYLE BİR GEMİ KAPTANI SEÇİMİ The Selection of Shipmaster By Using Scott AHP Method <i>Muhammed BAMYACI, Ezgi MANSUROĞLU.....</i>	49
DENİZCİLİK ŞİRKETLERİNDE AHP İLE BİR İTİBAR ÖLÇÜM MODELİ OLUŞTURULMASI VE İTİBAR KRİTERLERİNİN AĞIRLIKLARININ BELİRLENMESİ Setting Up a Reputation Measurement Model Using with AHP in Maritime Companies and Determination of Weights of Reputation Criteria <i>Muhammed BAMYACI, Ezgi MANSUROĞLU, Emre SERT.....</i>	50

MOBİLYA ENDÜSTRİSİNDE TEDARİKÇİ SEÇİMİ: BULANIK KALİTE FONKSİYON GÖÇERİMİ UYGULAMASI	
Supplier Selection in Furniture Manufacturing Company: Application of Fuzzy Quality Function Deployment	
Muhittin SAĞNAK.....	51

ÖZEL YAŞAMA SAYGI HAKKI VE DEVLETİN POZİTİF YÜKÜMLÜLÜKLERİ BAĞLAMINDA HATALI TIBBİ MÜDAHALELER: AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ VE TÜRK ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI IŞIĞINDA BİR İNCELEME	
Faulty Medical Interventions in the Context of Right to Respect for Private Life: An Examination in the Light of European Court of Human Rights and Turkish Constitutional Court Decisions	
Mustafa KARAMAN.....	52

TİCARİ İŞLETMENİN TİCARET ŞİRKETİNE DÖNÜŞMESİ	
Transformation of Commercial Enterprise to The Trade Company	
Nazmi OCAK.....	53

SON OSMANLI PADİŞAHI VAHDETTİN'NİN CÜLÛSUNUN İKDAM, SABAH, TANİN VE VAKİT GAZETELERİ'NE YANSIMALARI	
The Reflections of The Enthronement of the last Ottoman Sultan Vahdettin, In the Newspapers of İkdam, Sabah, Tanin and Vakı	
Nevim TÜZÜN.....	54

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE ORTAYA ÇIKAN MESKÛKÂT MESELESİNİN TANİN GAZETESİ'NE YANSIMALARI	
The Reflections of the Issue of Coins (Sikke) that Appeared During the First World War in Tanin Newspapers	
Nevim TÜZÜN.....	55

OSMANLI SULTANI V. MEHMED REŞAD'IN VEFATININ İKDAM, SABAH, TANİN VE VAKİT GAZETELERİ'NE YANSIMALARI	
The Reflection of Death of Ottoman Sultan Mehmed V Reşad in the Newspapers of İkdam, Sabah, Tanin and Vakı	
Nevim TÜZÜN.....	56

ISPARTA KENTİ'NDEN BİR MODERN DÖNEM CAMİ ÖRNEĞİ: VALİDE CAMİ	
A modern period mosque example from the Isparta City: Valide Mosque	
Nurcihan AKDAĞ, Şefika Gülin BEYHAN.....	57

YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TRAFİK YOĞUNLUĞU TAHMİNİNE DAİR KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA	
A Conceptual Study on Estimation of Traffic Intensity with Artificial Neural Networks	
Bülent SEZEN, Nurullah TAŞ.....	58

ERGENLERİN CİNSİYET, AKADEMİK ALAN VE EBEVEYN TUTUMLARINA GÖRE MİZAH TARZLARININ İNCELENMESİ Investigation of Adolescents' Humor Styles according to Gender, Academic Field and Parental Attitudes <i>Öner ÇELİKKALELİ, Mim Sertaç TÜMTAŞ</i>	59
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE KARAR VERME STRATEJİLERİ VE GENEL YETKİNLİK İNANCININ İNCELENMESİ Investigation of Decision Making Strategies and General Self-efficacy Belief in University Students <i>Öner ÇELİKKALELİ, Mim Sertaç TÜMTAŞ</i>	60
POLİTİK OLAYLARIN BİST 100 ENDEKSİNİN VOLATİLİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ The Impact of Political Events on the Volatility of BIST 100 Index <i>Gamze VURAL, Fela ÖZBEY, Özcan KUZULU</i>	61
LİSE ÖĞRENCİLERİNDE PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMI VE SALDIRGANLIK: AHLAKİ UZAKLAŞMANIN ARACI ROLÜ Problematic Internet Use and Aggression among High School Students: Moral Disengagement as a Mediator <i>Rukiyye Meryem PARLADICI, Halime Şenay GÜZEL</i>	62
TÜRKİYE’DE KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASININ İNSAN HAKLARI İLE OLAN İLİŞKİSİ: 2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU’NUN 65. MADDESİNE DAİR BİR DEĞERLENDİRME Protection Of Cultural Assets With The Relation Of Human Rights In Turkey: An Assessment Of Article 65 Of The Law No. 2863 On The Protection Of Cultural And Natural Assets <i>Seçkin ÖZTÜRK</i>	63
YAŞLI BİREYLERE YÖNELİK SOSYAL REFAH POLİTİKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE KÜRESEL YAŞLANMA ENDEKSİ Evaluation of Social Welfare Policies for the Older Adults and the Global Aging Index <i>Seda TOPGÜL</i>	64
YAŞLILARIN SOSYAL ENTEGRASYONU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME An Assessment on Social Integration of the Older Adults <i>Seda TOPGÜL</i>	65
TÜRKİYE’DE “YAŞLI DOSTU ŞEHİRLER” ÜZERİNE YAPILAN GÖRGÜL ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ "Age friendly cities" on an Evaluation of Ampirical Studies in Turkey <i>Seda TOPGÜL</i>	66

ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞMENİN ÖRGÜT YARARINA SESSİZLİK İLE İLİŞKİSİ: ÇAĞRI MERKEZİ ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

The Relationship of Organizational Identification with Prosocial Silence
A Research on Call Center Workers

Sefa CEYHAN, Hatice GÖNÜLLÜ, Hüseyin ÇİÇEK 67

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI DEVLETİ'NİN CASUSLARI SORGULAMA VE YARGILAMALARINDA DİVÂN-I HARP MAHKEMELERİ

Jurisdiction and Inquiries of Spies of The Martial Courts of The Ottoman State in The First World War

Servet AVŞAR.....68

TÜRKİYE'DE KAMU HARCAMALARI İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: WAGNER VE KEYNES HİPOTEZLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Analysis of the Relationship Between Economic Growth and Public Expenditure in Turkey: Comparison of Wagner and Keynesian Hypothesis

Tarık Zeki YILMAZ, Seval AKBULUT BEKAR.....69

ÇAĞDAŞ TEMEL EKONOMİDE ULUSAL EKONOMİ GELİŞTİRMEDE EKONOMİK GÜVENLİK ROL VE ÖNEM

Economic Security Roles and Important for Developing National Economy in Contemporary Basic Economy

Veliyeva Lala Musallet'in kızı.....70

THE EXPECTING MOTHER ON INSTAGRAM:

SELF-REPRESENTATION AND THE REDEFINITION OF BEAUTY

Awobamise AYODEJI, Yosra JARRAR.....71

OSMANLI ASKERİ BASININDA MEŞRUTİYET ALGISI

The Perception of Legality in the Ottoman Military Press

Mehmet Ali KARAMAN, Tete Jean Philippe GUNN.....72

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

“Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi”, “Aydın Adnan Menderes Üniversitesi” ve “Romania Middle East Political and Economic Institute” destekleriyle, 21 Haziran – 22 Haziran 2019 tarihler arasında İstanbul’da gerçekleştirilen *III. Uluslararası Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Sempozyumu (ISASOR)*, sosyal bilimler alanında yer alan çok sayıdaki bilim insanının katılımı ile başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinin ve bu bilimsel çalışmaların yayımlanmasının mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu bildiri özetleri kitabında, sosyal bilimlerin farklı alan ve konularında yer alan çok sayıdaki bilimsel çalışma yer almaktadır. Yapılan bu bilimsel etkinlik ile sorunlar tartışılmış, çözüm yolları aranmış ve farklı alanlar arasındaki bilimsel bilgi ve metodoloji paylaşımı gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Sempozyumu’nun düzenleme kurulunda ve bilim kurulunda yer alan bilim insanlarına ve katılımları ile destek veren değerli katılımcılara da buradan bir kez daha ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

Doç. Dr. Tuncay Ercan SEPETÇİOĞLU

Sempozyum Kurulları

Düzenleme Kurulu Başkanı

Doç. Dr. Tuncay Ercan SEPETÇİOĞLU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Abdullah Şevki DUYMAZ, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Amira TURBİC-HADŽAGIĆ, University of Tuzla, Bosna and Herzegovina

Prof. Dr. Bozkurt Zakir AVŞAR, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hasret ÇOMAK, İstanbul Arel Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Šerbo RASTODER, Montenegro University, Montenegro

Doç. Dr. Silviu NATE, Lucian Blaga University, Sibiu, Romania.

Doç. Dr. Mim Sertaç TÜMTAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali KARAMAN, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nurhodja Akbulaev, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan

Dr. Öğr. Üyesi Sibel AKOVA, Yalova Üniversitesi, Türkiye

Dr. Sugra İngilab HUMBATOVA, Azerbaijan State University of Economics (UNEC), Baku, Azerbaijan

Dr. Öğr. Üyesi Yosra JARRAR, Girne American University, KKTC

Öğr. Gör. Esmira KAZIMOVA, Azerbaijan

Öğr. Gör. Velida KIJEVCANIN, State University of Novi Pazar, Serbia

Sempozyum Sekreteryası

Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Ali KARAMAN, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye

isator.symposium@gmail.com

+90 532 281 32 60

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdurahman UZUNASLAN, Türk Tarih Kurumu, Türkiye

Prof. Dr. Adrian POP, National University of Political Science and Public Administration (NUPSPA) Romania.

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ali TÜRK, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Bayram KODAMAN, Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Cenk DEMİRKIRAN, Beykent Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Cezmi ERASLAN, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Cevdet KIRPIK, Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Funda Savaş GÜN, Doğu Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Gulmira SULTANGALIEVA Al- Farabi Kazakh National Universty, Kazakistan

Prof. Dr. Gürsoy ŞAHİN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hüseyin MUŞMAL Selçuk Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hasret omak, Arel Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin GL Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin ÜRETEN, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İbrahim Attila ACAR, İzmİr Kâtip elebi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Ali NAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa ALKAN, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa ÇOLAK, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Osman KÖSE, Polis Akademisi, Türkiye
Prof. Dr. Rıza KARAGÖZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Redep KRİJELJ, Novi Pazar State University, Serbia
Prof. Dr. erbo RASTODER, Montenegro University, Montenegro
Prof. Dr. Serdar SALMAN, Marmara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sevil SARGIN, Marmara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selim Hilmi ÖZKAN, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Türkan ERDOĞAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Uğur ÜÇÜNCÜ, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ümit AKCA, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Vasile SIMILEANU, GeoPolitica Dergisi, Romani
Prof. Dr. Yüksel METİN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ziya GENEL, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aiunur NOGAYEVA L. N. Gumilyov Eurasian National University, Kazakistan
Doç. Dr. Aynur KADİMALİYEVA, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Doç. Dr. Aysun SARIBEY HAYKIRAN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Bilgin ÇELİK, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Esmā İGS, Mimar Sinan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Erdal AKSOY, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ebru TAYSI, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Fariz AHMADOV, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Doç. Dr. Feyza KURNAZ ŞAHİN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Fikret ÖZCAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hakan Mehmet KİRİŞ, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hakan KARAGÖZ, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Gökhan GENEL Yalova Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mim Sertaç TÜMTAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Murat AYDAŞ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Öğr. Mustafa Kemal ŞAHİN, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Natiq QURBANOV, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Doç. Dr. Nurten Kiriş YILMAZ, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nevzat ARTUÇ, Adıyaman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sevcan YILDIZ, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Silviu NATE, Lucian Blaga University, Sibiu, Romania.
Doç. Dr. Sdabe SALİHOVA, Azerbaijan State University Of Economics in Baku, Azerbaijan
Doç. Dr. Tuncay Ercan SEPETÇİOĞLU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Öğr. Yelda ÖZKOÇAK, Beyket Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Qadir BAYRAMLI, Azerbaijan State University Of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Öğr. Üyesi Bilge DOĞANLI, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esra ÖZSÜER, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Eyüp KUL, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ezgi DEMİREL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hale KIRMIZIOĞLU, Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kemal Ramazan HAYKIRAN, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AKKAYA, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Murat YILDIZ, Gebze Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif ALTUNAY, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali KARAMAN, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Çağlayan ÖZKURT, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Metin DAM, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nalan Damla YILMAZ USTA, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nil ORBEYİ, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Orkun KOCABIYIK, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Serkan ÖZTÜRK Yalova Üniversitesi Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sibel HATTAP, Işık Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şaban ERTEKİN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şahin EKBER, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Öğr. Üyesi Şahin BULUT, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Turan KOCABIYIK, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep KURNAZ, Karabük Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zişan Korkmaz ÖZCAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Çiğdem TEMPLE, Northern Virginia Community College, Virginia ABD
Dr. Elşen MEMMEDLİ, Azerbaijan State University Of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Nazim CAFEROV, Azerbaijan State University Of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Nurkhodja AKBULAEV, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Oqtay QULİYEV, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Raqif QASIMOV, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Dr. Servet Avşar, Türkiye
Dr. Sugra İngilab HUMBATOVA, Azerbaijan State University of Economics in Baku, Azerbaijan
Öğr. Gör. Velida KIJEVCANIN, State University of Novi Pazar, Serbia
Flavius Caba-Maria, President Middle East Political and Economic Institute, Romania

REHA ERDEM SİNEMASINDA ÇOCUKLAR VE TEMSİL SORUSU: KOCA DÜNYA'DA ETİK VE ESTETİK KARŞILAŞMALAR

Children and the Question of Representation in the Reha Erdem's Cinema: Ethical and Aesthetic Comparisons in Koca Dünya

Adem GERGÖY

*Doktora. Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Bilimleri Bölümü,
ademgergoy@gmail.com*

ÖZET: Çocukların toplumsal alandaki sorunları birçok bakımdan artarak devam etmektedir. Buna koşut olarak özellikle sanat alanında eleştirel sesler de sürekli yükselmektedir. Bu bağlamda çocuk sorunu Reha Erdem sinemasında hem etik vizyonu hem de sinematografi, anlatı dili ve imge kurma stratejisi gibi estetik yönleri şekillendirdiği için önemli bir konudur. Erdem'in dokuzuncu filmi *Koca Dünya* (2016) bu minval üzere Ali ve Zuhâl adlı iki karakter üzerinden yetim çocuklara odaklanarak onların karşılaştığı cinsel istismar, işsizlik, evsizlik, yoksulluk, toplumsal aidiyet ve kimlik gibi bir dizi politik sorunu konu edinmektedir. Bu sunumda *Koca Dünya*'da çocuk sorunu için nasıl bir etik vizyon oluşturulduğu ve bu vizyon sonucunda hangi estetik unsurların takip edildiği, sorusu tartışılmaktadır. Filmin analizi Fredric Jameson'ın post-modern kültürdeki kırılmaları tanımlamak için kullandığı "şizofreni" ve "pastiş" kavramlar üzerinden yapılmaktadır. Buna göre Koca Dünya patriarkal şiddetin karşısına şizofrenik karakterler yerleştirilerek diğer yandan ise pastiş tekniğini kullanarak geleneksel melodramatik sinemadaki çocuk anlatısını yapı sökümü uğratmaktadır ve bu şekilde çocuk sorununu etik ve estetik düzlemde birleştirmektedir. Belirtilen bu film özelinde Reha Erdem sinemasının ele aldığı sosyal sorunların gerçekliğini anlatmak için eleştirel bir etik vizyon oluşturduğu ve bu çabanın ona geleneksel anlatı sineması karşısında ayırt edici bir estetik bir alan açtığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Çocuk temsili, Estetik, Etik, Koca Dünya, Reha Erdem

ABSTRACT: Children's problems in the social sphere continue to increase in many respects. In parallel to this, critical voices are constantly rising, especially in the field of art. In this context, the problem of children is an important issue in Reha Erdem cinema as it shapes both its ethical vision and aesthetic aspects such as cinematography, narrative language and strategy of forming (state) images. In this respect, Erdem's ninth film, *Koca Dünya* (2016) focuses on orphan children through two characters named Ali and Zuhâl and deals with a number of political problems they face, such as sexual abuse, unemployment, homelessness, poverty, social belonging and identity. In this study, I propose that the question of, what kind of ethical vision is created for the problem of children in *Koca Dünya* and which aesthetic elements are followed as a result of this vision are discussed. The analysis of the film will be discussed through the concepts "schizophrenia" and "pastiche", which Fredric Jameson uses to describe fractures in post-modern culture. Accordingly, Erdem puts schizophrenic characters against patriarchal violence, on the other hand, he uses the pastiche technique to deconstruct children's narrative in traditional melodram cinema in *Koca Dünya*. Thus, he unites the problem of children in an ethical and aesthetic level. In the context of this film, it can be said that Reha Erdem's cinema constitutes a critical ethical vision in order to explain the reality of the social problems, and this effort has given a distinctive aesthetic space against traditional narrative cinema.

Keywords: Aesthetics, Children Representation, Ethics, Koca Dünya, Reha Erdem,

II. ABDÜLHAMİD KADROLARININ İTTİHATÇILARCA TASFİYE VE SÜRGÜN EDİLMELERİ

Ahmet YÜKSEL

Doç. Dr. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
ayuksel@cumhuriyet.edu.tr

Hilal ÜNER

Doktora Öğrencisi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
hilalekici24@gmail.com

ÖZET: Bu çalışmanın hizmet ettiği amaçlardan birisi de sürgün edilenleri ve sürgün sırasında ve sonrasında yaşananları derli toplu bir şekilde aktarmaktır. Devletlerin iç ve dış siyasetleri kapsamında şahsa veya belirli bir gruba yönelik uyguladıkları politikalardan birisi sürgün etmektir. Birisinin / birilerinin sürgün edilmesi olgusu, hak ve haksızlık kavramlarının tartışması bir yana, her zaman için mantık ilkeleri zemininde uygulanmıştır. Bunun manası sürgün edilenin haklı olup olmadığından çok sürgün edenin her zaman kendince geçerli bir nedeni olmasıdır. Burada sürgün kavramıyla iç içe giren ve karşımıza çıkan kavram iktidardır.

İktidar aslında ekseri olarak sürgün edilenin ve edenin zihninde yer alan ana sorunsaldır. Sürgün eden iktidarı için sürgün ederken, sürgün edilense iktidar uğruna sürgün edilmiştir çoğu zaman.

Osmanlı İmparatorluğu için ne sürgün ne de iktidar kavramları hiç de yeni olgular değildir. Bunların her ikisi birden devlet mekanizmasının çarkına zaman zaman çomak sokmuştur. Ancak Sultan II. Abdülhamid devrinde birinci olgunun (iktidar) Osmanlı tarihinde hiç olmadığı kadar bu dönemde bir ana sorunsal haline gelişi ikinci olgunun (sürgün) tetikleyicisi olmuştur. İktidar kavramı dâhilinde politikanın, siyasetin ve domine etme çabalarının İmparatorluğun yönetimindeki baş aktörler sayesinde yoğunlaşması her iki kavramın birbirine sarmal bir şekilde bağlı olarak yükselişini simgelemiştir. Tam da bu nedenle çalışmanın amacını *Janus*'un yüzlerini ortaya çıkarmak ve o sarmal yapının işlevi evvelde olmak suretiyle fonksiyonlarıyla birlikte ortaya koymaktır. Fonksiyonlarını ortaya koymak teşkil etmektedir.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, II. Abdülhamid, İttihat ve Terakki, Sürgün, İktidar.

I. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA DİVÂN-I HÂRB MAHKEMELERİNİN İŞLEYİŞİ

The Procedure of the Council of Martial Courts on the Ottoman Empire at the Years of WW I

Ahmet YÜKSEL

Doç. Dr. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
ayuksel@cumhuriyet.edu.tr

Okan GÜVEN

Arş. Gör. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
oguven@cumhuriyet.edu.tr

ÖZET: Kuruluşundan yıkılışına, tarihteki benzer örnekleri gibi Osmanlı İmparatorluğu da bünyesinde hukukî devlet statüsünü barındırmıştır. İçerisindeki toplumun etnik ve dinî yapılarının arz ettiği farklılığa nazaran İmparatorlukça gözetilen hak, hukuk ve adalet kavramlarının muazzamlığı, her çağda devletin temel yapıtaşlarından birisini oluşturan bir niteliktedir. Bugün modern çağ olarak adlandırılan dönemdeyse Osmanlı ülkesinde var olan hukukun, modernite rüzgarına kapılarak çok daha farklı bir veçheye girdiği aşîkardır.

Her konu başlığının alt ve yan dallarının oluşu gibi, hukuk bahsinin de ayrıldığı alanlar mevcuttur. Ceza hukuku, medeni hukuk, borçlar hukuku, aile ve miras hukuku gibi spesifik terimler en temel anlamda hukukun gölgesi altında toplanıp onun kollarını oluşturan dallarıdır. Askerî alanda gerçekleştirilen yargılamaları ise askerî hukuk kefesine koymak yanlış olmayacaktır. Nitekim kurulduğu günden itibaren en büyük mihenk taşlarından birisi askerîye olan bir millet/devlet için askerî hukuk vazgeçilmez sahalardan biridir. O niteliğin vardığı son noktalardan ve faaliyette yer aldığı devir için damga vurucu unsurlardan birisi olan askerî yargılama organı da Divân-ı Hârb-i Örfî Mahkemeleridir. Çalışmanın amacı mekân gözetmeksizin, ancak zamanlamada I. Dünya Savaşı yıllarını kıstas alarak Divân-ı Hârb mahkemeleriyle ilgili Osmanlı Arşivi'nden sondaj metodu ile seçilmiş vesikalar sayesinde ilgili sahaya bir katkıda bulunmaktır. Daha özele indirgenerek hedeflenen amaç ise, o mahkemelerin işleyişleriyle ilgili hususlara vurgu yapmak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Hukuku, Osmanlı Askerîyesi, Askerî Mahkeme, Askerî Yargı, I. Dünya Savaşı

ABSTRACT: Like the similar examples in its history from its foundation to its collapse, the Ottoman Empire had the status of a legal state within it. The enormity of the concepts of rights, law and justice, which are considered by the Empire in relation to the differences in the ethnic and religious structures of the society, has been one of the basic building blocks of the state in every age. It is evident that the law in the Ottoman country, which is called today in the modern era, has entered into a much different aspect by the wind of modernity.

There are areas where the legal title is separated, such as the bottom and side branches of each topic. Specific terms, such as criminal law, civil law, law of obligations, family and inheritance law, are the branches of the law in the most basic sense that congregate under the shadow of law. It would not be wrong to put the trial in the military field on the scale of military law. As a matter of fact, military law is one of the indispensable fields for a nation / state which is one of the biggest milestones since its foundation. One of the last points of that qualification and the military judicial body, which is one of the marking elements for the period in which the activity takes place, is the Divan-ı Hârb-i Örfî Courts. The aim of the study is to make a contribution to the related field by means of the documents chosen by the method of drilling in the Ottoman Archives about the courts of Divan-ı Hârb taking the years of World War I in the timing. More specifically, the aim will be to emphasize the issues related to the functioning of the courts.

Keywords: Ottoman Law, Ottoman Military, Martial Court, Martial Judgment, WWI

AFGANİSTAN'DA TERÖRLE MÜCADELE: PARAYI DOĞRU KULLANMAK

Counter Terrorism in Afghanistan: Using Money Correctly

Arzu AL

*Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü,
arzu.al@marmara.edu.tr*

Bilgin BİRLİKSEVEN

*Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Politik Ekonomi
Doktora Programı
bilgin.birlikseven@hotmail.com*

ÖZET: Afganistan'ın yakın tarihine bakıldığında iki kutuplu Soğuk Savaş döneminin iki ayrı kutuptaki hegemon gücü olan Sovyetler Birliği ve ABD tarafından sırasıyla 1979 ve 2001'de işgal altına alındığı görülmektedir. Afganistan'ın kendi özel koşulları nedeniyle zaten istikrarın sürekli olmadığı bu coğrafyada, bu iki işgal sonrasında hem ekonomik hem de siyasi düzen büyük darbe almıştır. Özellikle Sovyetler Birliği işgali sonrasında terör örgütleri açısından Afganistan önemli bir merkez haline gelmiştir. Sovyet işgali ile birlikte hem Batılı hem de Orta Doğu'daki ülkelerin bazıları tarafından kendilerine müzahir silahlı örgütlerin Afganistan'da Sovyet işgaline karşı direniş için oluşturulması ve geliştirilmesi ise stratejik bir adım olarak görülmüştür. Ne varki o gün için çözümün bir parçası olarak görülen bu silahlı örgütlerin daha sonra sorunun kaynağı oldukları görülecek ve ABD'nin 2001 yılındaki işgaline gerekçe olacaklardır. Bütün bu ortam içerisinde zaten geri kalmış olan Afganistan ekonomisinin kendini çeviremeyecek dış yardıma muhtaç hale geldiği, Dünya Bankası ve IMF verilerinden de açıkça görülebilmektedir. ABD öncülüğünde 2001 yılında Afganistan'da başlatılan Kalıcı Özgürlük Harekatı'nın bugüne kadar önemli bir başarı elde edemediği söylenebilir. 2001 yılından bugüne değin Afganistan'daki terör saldırılarının sayısı, sivil ve asker kayıpların sayısına bakıldığında terörün Afganistan'da kronikleştiği, arttığı ve silahlı mücadele ve bu mücadelede trilyon dolarları bulan devasa harcamaların sonuç getirmediği öne sürülebilir. Dahası bu durumu ABD'nin Afganistan'daki üst düzey askeri yetkilileri de açıkça ifade etmektedirler. Bu bulgulardan yola çıkılarak bu çalışmada Afganistan'da terörle silahlı mücadelede harcanan büyük miktarlardaki paradan bölgenin istikrarına faydalı olacak şekilde Afganistan'ın ekonomik gelişimine daha fazla pay ayrılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Zira terörü besleyen en önemli unsurlardan biri halkın ekonomik olarak içinde bulunduğu çok zor şartlar ve bu geri kalmış ekonomik görünümün getirdiği istikrarsızlıktır. Literatürde Afganistan'da terörle mücadelenin mali yönünün görece eksik kalması nedeniyle bu çalışmanın konusu 2001 yılından bugüne Afganistan'da ABD'nin uyguladığı terörle silahlı mücadele stratejisinin ekonomik boyutunun bir analizi olarak seçilmiştir. Ayrıca ABD'nin bu silahlı mücadelede harcadığı para öne çıkarılarak, Afganistan'da terörle mücadelede paranın doğru yönlendirilmesi ve ekonomik mücadelenin en az silahlı mücadele kadar önemli olduğu vurgusu ile literatüre farklı bir bakış açısı sunmak amaçlanmıştır. Bu çalışmanın hazırlanmasında çeşitli ulusal ve uluslararası resmi kurum ve kuruluşların rapor ve verilerinden, konu ile ilgili yayınlanmış makale ve haberlerden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, Terörle Mücadele, Kalıcı Özgürlük Harekatı, Sovyetler Birliği, ABD

ABSTRACT: Afghanistan, was occupied by the Soviet Union and the US which are the hegemonic powers of the two poles, of the Cold War era, in 1979 and 2001. In this geography, where stability has not been sustained due to the special conditions of Afghanistan, both economic and political order have been hit hard after these two occupations. Afghanistan has become an important center for terrorist organizations especially after the occupation of the Soviet Union. Together with the Soviet occupation, the creation and development of the armed organizations for their resistance to the Soviet occupation in Afghanistan was seen as a strategic step by both some of Western and Middle Eastern countries. However, these armed organizations, seen as a part of the solution for that day, will later be seen as the source of the problem and will be the reason for the US invasion in 2001. It is clear from the

World Bank and IMF data that Afghanistan, which is economically underdeveloped in this environment, is in need of foreign aid. It can be said that the Operation Enduring Freedom launched in Afghanistan under the leadership of the United States in 2001 has not achieved any significant success so far. The Operation Enduring Freedom, which was initiated in Afghanistan in 2001 under the leadership of the USA, has not achieved a significant success to date. When we look at the number of terrorist attacks in Afghanistan and the number of civilian and military casualties since 2001, it can be asserted that terrorism has become chronic in Afghanistan, and that the armed struggle and huge expenditures of trillion dollars in this struggle have not yielded results. Moreover, this situation is clearly stated by the US military officials in Afghanistan. Based on these findings, it was concluded that greater amounts of money spent in the armed struggle against terrorism in Afghanistan should be allocated a greater share in Afghanistan's economic development, which will benefit the stability of the region. One of the most important factors that feed terror is the difficult economic conditions of the people and the instability brought about by this backward economic outlook. Since the financial aspect of the fight against terrorism in Afghanistan is relatively lacking, the subject of this study is an analysis of the economic dimension of the US anti-terrorism strategy implemented in Afghanistan since 2001. By emphasizing the money spent by the United States in this armed struggle, it was aimed to present a different perspective to the literature with the emphasis on the correct direction of money in the fight against terrorism in Afghanistan and the importance of economic struggle as much as the armed struggle. In the preparation of this study, reports and data of various national and international official institutions and organizations, and articles and news related to the subject were used.

Keywords: Afghanistan, Counter Terrorism, Operation Enduring Freedom, Soviet Union, USA

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET ALGILARI ÜZERİNE BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI

On Teachers Perceptions of Organizational Justicean Experience Study

Serkan KOŞAR

Doç. Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı
skosar@gazi.edu.tr

Ayşe GÜL ÖZTÜRK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı
aysegloztrk06@gmail.com

ÖZET: Eğitim sisteminin işlevini yerine getirebilmesi, eğitim örgütlerinin etkililiğine bağlıdır. Eğitim örgütlerinin etkililiği örgütsel amaçların gerçekleştirilmesinde girdisi ve çıktısı insan olan bir örgütte görev alan öğretmenlerle gerçekleştirebilir. Eğitim örgütlerin, istediği hedeflere ulaşabilmek, verimlilik ve kaliteyi arttırabilmek için çalışanlarının bazı ihtiyaçlarına cevap verebilmesi gerekmektedir. Bu ihtiyaçların en temel olanlarından birisi de “örgütsel adalet”tir. Bu bakımdan okul kaynaklarının en önemlisi olan öğretmenlerin örgütsel adalet algısı örgütsel verimliliği etkileyebilmektedir. Bu çalışmada Ankara ili Altındağ, Mamak ve Çankaya ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin örgütsel adaletle ilişkin görüşleri incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemiyle desenlenen çalışmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Veriler, Ankara ili Altındağ, Mamak ve Çankaya ilçelerinde görev yapan 15 öğretmen ile yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Öğretmenlere, “adalet, örgütsel adalet, örgütsel adaletin boyutları ve örgütsel adaletin sağlanması adına çözüm önerileri” ile ilgili olarak sekiz soru sorulmuştur. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik ve betimsel analiz teknikleri ile analiz edilmiştir. Bulgulara göre adalet kavramına öğretmenler temelde “eşitlik, hak ve özgürlük” çerçevesinde bakarak adaleti: “hukuk kurallarının yerine getirilmesi, herkese eşit davranılıp kimseye ayrımcılık yapılmaması” olarak tanımlamaktadırlar. Örgütsel adalet kavramını görev aldıkları okullar açısından: “Okul yöneticilerine yakınlığa göre şekil alan, yaşayamadıkları bir adalet” olarak nitelendirmişlerdir. Öğretmenler okullarda adaleti başta müdür ve öğretmenlerin sağlaması gerektiği noktasında hemfikirlerdir.

Anahtar kelimeler: Adalet, Örgütsel Adalet, Öğretmen

ABSTRACT: The functioning of the education system depends on the effectiveness of educational organizations. The effectiveness of educational organizations can be carried out by teachers who take part in an organization that has input and output in carrying out organizational goals. Training organizations should be able to meet some of the needs of their employees in order to achieve the goals they want, to increase efficiency and quality. One of the most fundamental needs of these needs is temel organizational justice Bu. In this respect, organizational justice perception of teachers, which is the most important source of school resources, can affect organizational efficiency. In this study, the opinions of the teachers working in the districts of Altındağ, Mamak and Çankaya in Ankara were examined. Interview technique was used in the research which was designed by qualitative research method. The data were collected through interviews with 15 teachers from Ankara, Altındağ, Mamak and Çankaya. The teachers were asked eight questions about sekiz justice, organizational justice, dimensions of organizational justice and solutions to provide organizational justice Öğretmen. Semi-structured interview form was used as data collection tool. Data were analyzed with content and descriptive analysis techniques. According to the findings, teachers refer to the concept of justice as eye equality, rights and freedom esi and esi not to discriminate against others ar. Organizational justice concept in terms of the schools they serve: "School administrators, according to proximity to the shape, they can not live as a justice" is described. Teachers agree that principals and teachers should ensure justice in schools.

Keywords: Justice, Organizational Justice, Teacher

SANAL GERÇEKLİK VE MEDYANIN YENİ KULLANIMLARI

Virtual Reality And New Uses of Media

Bahar MURATOĞLU PEHLİVAN

*Dr. Öğr. Üyesi, Antalya Akev Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, İletişim Tasarımı Bölümü,
baharmuratoglu@gmail.com*

ÖZET: Sanal gerçeklik, çoğunlukla donanım ve teknoloji odaklı tanımlansa da, yeni araştırmalar, söz konusu kavramın deneyim açısından da tanımlanmaya ihtiyacı olduğundan bahsetmeye başlamıştır. Bu tanım için ise *buradalık* kavramı, büyük bir önem taşır. Buradalık, bir çevrede bulunma algısı ya da bireyin fiziksel çevresini deneyimlemesi olarak tanımlanabilir. Sanal gerçeklikten bahsederken ise, devreye *tele-buradalık* kavramı girer. Bu terim ilk olarak 1980’de Marvin Minsky tarafından ortaya atılmış ve uzaktaki bir aracı kontrol etme, makinenin beden yerine geçmesi anlamında kullanılmıştır. Ancak bugün, aynı kavram, bir araç sayesinde oluşan, bir araç tarafından sağlanan çevrede bulunma anlamında yeniden tanımlanmıştır. Bir sanal gerçeklik ortamında *tele-buradalık*’ın fiziksel dünyadaki *buradalık*’a yaklaşabilmesi ve sanal gerçeklik deneyiminin fiziksel dünya deneyimine benzer olması; medyanın öğrenme ve terapi gibi çeşitli alanlarda kullanımları ile ilgili önemli kapılar açmaya başlamıştır. Yapılan araştırmalar, sanal gerçekliğin söz konusu alanlarda etkili olduğunu destekleyen verilere ulaşmıştır. Bu çalışmada da, *tele-buradalık* deneyiminin fiziksel dünyadaki *buradalık* deneyimine yakın olması için ne gibi ölçütlere ihtiyaç duyulduğu ve bu anlamda medyanın yeni kullanımları tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Sanal Gerçeklik, Tele-buradalık, Yeni Medya

ABSTRACT: In general, virtual reality is defined according to hardware and technology. However, new studies try to redefine this term with regard to the human experience. For this new definition, the concept of presence is rather important. Presence is defined as the perception of being in an environment or individual’s experience of his / her physical environment. On the other hand, when we talk about virtual reality, we have the concept of tele-presence, which was first defined by Marvin Minsky at 1980 as controlling a remote device, or a machine’s replacement of human body. Today however, tele-presence is redefined as being in an environment provided by a medium. If tele-presence in a virtual reality can resemble presence in the physical world, or the experience of virtual reality can simulate the experience in the actual world, then there will be new horizons for the use of media such as therapy and new learning techniques. Research so far showed results that support virtual reality is effective in such areas. This paper will discuss the criteria which is necessary for experience in tele-presence if it is to simulate physical world, and new uses of media in this respect.

Keywords: Virtual Reality, Tele-presence, New Media

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE ÇEVRECİLİĞİN POLİTİK SÜRECİ VE KÜRESEL ETKİLERİNDE SINIR PROBLEMİ

The Political Process of Environmentalism in the context of International Relations and Its Global Effects on territorial problems

Berna Aksoy ÖZCAN

*Dr. Öğr. Üyesi, Nişantaşı Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü,
bernaaksoy.ozcan@nisantasi.edu.tr*

ÖZET: Dünya siyasal sistemlerini ekonomik sistemlerden ekonomik sistemleri de insan ve çevre ilişkisinden ayrı tutmak mümkün değildir. İnsanoğlunun dünya yer küresinin tüm kaynaklarını seferber ederek başlattığı sanayileşme süreci çevre kirliliğinin de başlangıç dönemi olmuştur. Uluslararası ilişkilerde çevre korumanın veya çevre bilincinin gelişmesi, sanayileşmenin çevre ve insan yaşamı üzerinde olumsuz etkileriyle uzun bir sürece yayılmıştır. Ulusal düzeyde kamuoyunun, uluslararası düzeyde ise devletlerin iklim, su, toprak gibi hem iktisadi hem de milli önemdeki kaynakların ortak kullanımı ilkesinin geçerliliği ortak korumanın zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir. Devletlerin ekonomik kaygıları, ortak mülkiyet niteliğindeki bu doğal kaynaklar üzerinde de uluslararası düzeyde çatışma alanı yaratmaktadır. Devletlerin gelişmişlik düzeyleri, ekonomik çıkarları ulusal çevre politikaları arasında farklılıklar göstermektedir. Çevre kirliliği ve kirlatmenin sorumluluğu veya bedeli konularında ortaya çıkan farklı görüşler devletlerin kimlikleri açısından özellikle kirlenmenin yarattığı iklim değişiklikleri konusunda sınırların kalktığı bir uluslararası sorun olmaktadır.

Bu makalede uluslararası ilişkilerde bir çatışma unsuru olan çevreciliğin gelişen teknoloji ve küresel ölçekli ticaret sonucunda uluslararası düzeyde kirliliğin sınır tanımazlığını ele alacağız. Bu konuda çevreciliğin öncelikle politik bir konu olarak gelişimini sanayileşme ile birlikte bir süreç olarak inceleyip, uluslararası ilişkilerde ulus-devlet kimliği üzerinden sınır tanımazlığın uluslararası ilişkilerde ortaya çıkardığı çatışma sorunu üzerinde duracağız.

Anahtar Kelimeler: Çevrecilik, çevre politikası, ulus-devlet, küreselleşme

ABSTRACT: It is not possible to separate world political systems from economic systems and economic systems from human and environment relations. The industrialization process that humanity initiated by mobilizing all the resources of the earth globe has been the beginning period of environmental pollution. The development of environmental protection or environmental consciousness in international relations has been extended to a long period with the negative effects of industrialization on the environment and human life. The validity of the principle of public use at national level and the common use of resources of both national and economic resources such as climate, water and land at international level has brought the necessity of common protection. The economic concerns of states create international conflict areas on these natural resources. The levels of development of states and their economic interests differ between national environmental policies. The different views on environmental pollution and the responsibility or cost of polluting are an international problem in terms of the identity of states, especially in terms of climate change caused by pollution.

In this article, we will consider the unpredictability of pollution at the international level as a result of the developing technology and global scale of environmentalism, which is an element of conflict in international relations. In this respect, we will examine the development of environmentalism as a political issue, as a process together with industrialization and we will emphasize the problem of conflict in international relations, which has no limitation on the identity of nation-state in international relations.

Keywords: Environmentalism, Environmental Politics, Globalisation, Nation State

THE ROLE OF TOURIST'S ATTRIBUTES AND EXPECTATIONS FROM CREATIVE TOURISM IN DESIGNING ACTIVITIES AND ATTRACTING PARTICIPANTS

*Aktivite Tasarımında ve Katılım Sağlanmasında Turistin Özelliklerinin ve Yaratıcı
Turizmden Beklentilerinin Rolü*

Ceren Gül ARTUNER ÖZDER

*PhD, Beykent University, Faculty of Economic and Administrative Sciences, Department of International
Logistics and Transportation*

gulozder@beykent.edu.tr

ABSTRACT: In recent years, cultural tourism phenomenon engendered the creative tourism concept, which evolved to a widespread practice at touristic destinations required by a growing number of new type of tourist, demanding more than culture oriented visits and eager to take part actively in the production of a unique experience that he/she considers to be the ultimate benefit which creates the added value he/she's expecting from a tourism event or activity. This research is intended to discover the links between tourist's characteristics/habits and their expectations from a creative tourism activity, as well as the relationship between the interactivity expectation of the tourist from the instructors/staff and their other expectations like learning, escaping from the routine, serenity or recognition. Factor Analysis, Independent Sample T-Tests, One-Way ANOVA and Correlation Analyses are conducted on the data collected from four specialist travel agencies' clientele. Although no significant correlation has been found between Learning and Escape Expectations from the activities and Interactivity Expectation from the instructors/staff, significant differences regarding the expectations of participants with different characteristics/habits has been revealed. This study is expected to contribute to the efforts of creative event organizers and tourism professionals in designing the right activities for the right participants.

Keywords: Creative Tourism, Creative Activities, Tourist Expectations, Interactivity.

ÖZET: Son yıllarda kültür turizmi olgusu, turistik destinasyonlarda sayıca artış gösteren yeni bir turist profilinin geniş ölçüde katıldığı bir uygulama haline dönüşen yaratıcı turizm kavramının ortaya çıkışına zemin hazırlamıştır. Yeni turist tipi, kültür amaçlı gezilerle yetinmeyerek, bir turizm aktivitesinden beklediği katma değeri yaratan nihai fayda olarak gördüğü benzersiz bir deneyimin üretim aşamasında aktif olarak yer almayı istemektedir. Bu araştırma, turistin özellikleri/alışkanlıkları ve yaratıcı turizm aktivitelerinden beklentileri arasındaki bağlantıların yanı sıra, turistin eğitmenlerle etkileşim beklentisi ve öğrenme, rutinden kaçış, huzur ve takdir görme gibi diğer beklentileri arasındaki ilişkiyi keşfetmeyi amaçlamaktadır. Yaratıcı turizm konusunda uzman dört seyahat acentesinin müşterilerinden toplanan veri setine Faktör Analizi ve bir dizi Bağımsız Gruplar T-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Korelasyon Analizi uygulanmış, öğrenme ve rutinden kaçış beklentileriyle eğitmenlerle etkileşim beklentisi arasında anlamlı bir ilişki bulunamadığı halde, farklı özellikleri ve alışkanlıkları olan turistlerin beklentileri arasında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Bu çalışmanın yaratıcı aktivite organizatörlerine ve turizm sektöründeki profesyonellere doğru katılımcılar için doğru aktivitelerin tasarlanmasında katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yaratıcı Turizm, Yaratıcı Aktiviteler, Turistin Beklentileri, Etkileşim.

OKUL ÖNCESİ ÇOCUK KİTAPLARINDA YARATICI TASARIM VE UYGULAMA BİÇİMLERİNİN ÖNEMİ

The Importance of Creative Design and Application Styles in Preschool Children Books

Dide AKDAĞ SATIR

*Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Çizgi Film ve Animasyon Bölümü,
dideakdaq@gmail.com*

ÖZET: Çocuğun yazılı ve görsel kültürle iletişimini sağlayan, duygu düşünce evreni içerisinde algılarını ve yaratıcılığını geliştirmede uyarıcı bir araç olan çocuk kitabının işlevinin önemi anlatılarak, okul öncesi dönemde çocuk kitaplarında yer alan nesnelerin kavramsallaştırılırken oluşturulan ayrıştırıcı ve yaratıcı özellikler incelenecektir. Zihinlerinde görsel imgesini canlandıramadıklarında ve etkileşime girmediklerinde, gördüklerini kolayca unutabilen çocuğun, kitapla olan ilişkisi kapsamında daha derin bir bağ kurması ve okuma alışkanlığı kazanması için tasarlanması gereken yapı özellikleri, yaratıcı kitap örneklerinin tasarım özellikleri üzerinden tarama-betimleyici yöntem ile irdelenecektir. 2000 yılından günümüze kadar Türkiye’de hazırlanan okul öncesi çocuk kitapları uygun örnekleme yöntemi ile seçilerek, yaratıcı tasarım özelliklerinin incelenmesi araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Bu araştırma ile okul öncesi çocukların, bilişsel öğrenmelerine ve yaratıcılıklarına katkı sağlayacak yeni nesil çağdaş, yetkin ve seçkin kitapların tasarlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Okul Öncesi Çocuk Kitabı, Yaratıcılık, Grafik Tasarım, Güzel Sanatlar.

HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA DAVA ŞARTI ARABULUCULUK

Mediation in Case of Legal Disputes

Diğdem GÖÇ GÜRBÜZ

*Dr. Öğretim Üyesi, Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi
digdemgoc@yahoo.com*

ÖZET: Arabuluculuk, toplumsal barışın sağlanması taraflar arasındaki uyuşmazlıkların dostane yolla çözümü için getirilen alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Arabuluculuktan önce de hukukumuzda tahkim, hakem ve Avukatlık Kanunu 35/A’da öngörülen uzlaşma gibi alternatif çözüm yöntemleri bulunmaktaydı. Taraflar arasındaki uyuşmazlığın mahkeme de hakim yoluyla çözülmesi bir hak arayışı olup, zaman ve masraf açısından ekonomik olmadığı gibi süreç sonunda verilen karar taraflardan birini memnun ederken, bazen her iki tarafı da tatmin etmeyebilir. Kararın uygulanması da her zaman mümkün olmamaktadır. Arabuluculukta ise, taraflar menfaatlerine uygun çözüm yolunu kendi aralarında yaptıkları anlaşma ile sağladıklarından, anlaşmaya sadık kalmaktadırlar. Tarafların karşılıklı iradelerini ortaya koyarak anlaşmaları mahkemede hakim tarafından verilen karardan daha tatmin edici, hızlı ve ekonomik bir çözüm olmaktadır.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ile ihtiyari arabuluculuk düzenlenmiştir. Arabuluculuk Kanunu’nun uygulanmasına ilişkin olarak 2013 yılında Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği kabul edilmiş ve daha sonra 2018 tarihinde yeni bir Yönetmelik çıkarılmıştır. Ayrıca hukukumuzda işçi –işveren uyuşmazlıklarında 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile 01.01.2018’den itibaren uygulanan dava şartı arabuluculuk girmiştir. 7155 sayılı Kanun ile Türk Ticaret Kanunu’na madde 5/A eklenerek ticari uyuşmazlıklarda da dava şartı getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Arabulucu, Dava Şartı, Uyuşmazlık, Alternatif Çözüm Yöntemi.

ABSTRACT: Mediation is an alternative dispute resolution method for social peace that is brought to the solution of disputes between parties. Before the mediation, there were alternative solution methods in our law such as arbitration, arbitrators and the consensus stipulated in Law 35 / A. The dispute between the parties in the court to be resolved by the judge is a search for a right, is not economical in terms of time and expense, while the decision at the end of the process satisfied one of the parties, sometimes both parties may not satisfy. The implementation of the decision is not always possible. In mediation, the parties remain loyal to the agreement, as they provide the appropriate remedy for their interests. By putting forward the mutual will of the parties, their agreements are a more satisfactory, quick and economic solution than the judge's decision.

With the Law on Mediation in Civil Disputes numbered 6325, voluntary mediation was organized. The Regulation on Mediation in Law Disputes was adopted in 2013 on the implementation of the Mediation Act and a new Regulation was issued in 2018. In addition, the law of the Labor Law No. 7036 on labor-labor disputes has been entered into mediation in the labor disputes since 01.01.2018. With the Law No. 7155, Article 5 / A was added to the Turkish Commercial Code and the case was brought in the case of commercial disputes.

Key Words: Mediation, Mediator, Litigation, Dispute, Alternative Solution

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE GERİ DÖNÜŞÜM OLARAK KULLANILABİLECEK MATERYALLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Teachers 'Views on Materials That Can Be Used as Recycling in Mathematics Teaching

Dilek ÇAĞIRGAN

*Doç.Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri
Eğitimi Bölümü,
cagirgan@istanbul.edu.tr*

ÖZET: Hayatın hemen her alanında bir disiplin olarak yer alan matematik, öğrenciler için önemli bir derstir. Günlük hayat ile matematik dersini ilişkilendirebilmenin anlamlandırma yardımcı olduğu bilinmektedir. Ayrıca günümüzde atık malzemelerin geri dönüşümü de önemlidir. Bilindiği gibi geri dönüşüm, çevre kirliliğini önlemenin yanı sıra birçok yönden gerek ülke, gerekse dünya ekonomisine katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, atık ve artık materyallerin öğretimde değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Geri dönüştürülebilen malzemeler ile matematik dersine ilişkin materyaller oluşturmak, öğrencilerin günlük hayat ile matematik arasında bağ kurmalarını sağlayacaktır. Bu konuda öğretmenlerin rolü büyüktür. Çünkü öğrencilere rehberlik etmeleri gerekir. Dolayısıyla, öğretmenler henüz öğretmen adayı iken bu konuda bilgi sahibi olmalıdır. Buradan hareketle araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının matematik öğretiminde geri dönüşüm olarak kullanılabilecek materyallere ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırma, İstanbul ilinde bulunan bir üniversitede matematik öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan açık uçlu sorular yardımıyla görüş alınmıştır. Nitel araştırma deseni kullanılarak yürütülen bu çalışmada öğretmen adaylarının yazılı olarak ifade ettikleri cevaplar içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Bulgulara göre, bu araştırmaya ilişkin özgün sonuçların ortaya çıktığı söylenebilir. Bu bağlamda, bulgulardan çıkan sonuçların yeni araştırmalara kaynak olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen Adayı, Matematik Öğretimi, Geri Dönüşüm

ABSTRACT: As a discipline in almost all areas of life, mathematics is an important course for students. It is known that associating mathematics course with daily life helps to make sense. In addition, recycling of waste materials is also important today. As it is known, in addition to preventing environmental pollution, recycling contributes to both the country and the world economy in many ways. In this context, it is important to evaluate waste and residual materials in teaching. Creating recyclable materials and materials related to mathematics lesson will enable students to make a connection between daily life and mathematics. Teachers have a great role in this matter. Because they need to guide students. Therefore, teachers should be familiar with this subject when they are still prospective teachers. From this point of view, the aim of the research is to evaluate the prospective teachers' opinions about the materials that can be used as recycling in mathematics teaching. For this purpose, the research was carried out with prospective teachers who are studying in a mathematics teaching program at a university in Istanbul. Open-ended questions were obtained from the participants. In this study, which was conducted by using qualitative research design, the answers of pre-service teachers in writing were evaluated by content analysis. According to the findings, it can be said that the original results of this research have emerged. In this context, it is thought that the results of the findings will be the source of new research.

Keywords: Teacher Candidate, Mathematics Teaching, Barbaros, Recycling

MATEMATİK DERSİNE ÇALIŞMA SÜRESİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Teacher Candidates' Views on Working Time in Mathematics Course

Dilek ÇAĞIRGAN

Doç.Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, caqirgan@istanbul.edu.tr

Cengiz POYRAZ

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, cpoyraz@istanbul.edu.tr

ÖZET: Günümüz bilgi çağında problem çözme ve disiplinler arası öğrenme, eğitim-öğretim sürecinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Matematik ise bireylerin yaşantılarına doğrudan etki eden disiplinler arası bir bileşen olup problem çözmeyle ilişkilidir. Dolayısıyla matematik dersi gerek problem çözme gerekse diğer disiplinlerle ilişkisi açısından önem arz etmektedir. Maalesef ki öğrencilerin zaman zaman matematik dersindeki başarılarının düşük olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ders çalışma beceri ve tutumlarındaki yetersizliğin başarıyı etkileyen nedenlerden biri olduğu bilinmektedir. Bu faktörlerden birisi de çalışma süreleridir. Bu konuda öğretmenlere önemli bir rol düşmektedir. Özellikle gelecekte matematik öğretmeni olacak öğretmen adaylarının ders çalışma süresine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi matematik dersine çalışma akışkanlığının kazandırılmasında bir öngörü teşkil edecektir. Bu bağlamda, matematik dersine çalışma sürelerinin önemli olduğundan hareketle bu araştırma planlanmıştır. Araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının matematik dersine çalışma süresine ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırma, İstanbul ilinde bulunan bir üniversitede matematik öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan matematik dersine çalışma süresine ilişkin açık uçlu soru yardımıyla görüş alınmıştır. Nitel araştırma deseni kullanılarak yürütülen bu çalışmada öğretmen adaylarının yazılı olarak ifade ettikleri cevaplar içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Bulgulara göre, bu araştırmaya ilişkin özgün sonuçların ortaya çıktığı söylenebilir. Bu bağlamda, bulgulardan çıkan sonuçların yeni araştırmalara kaynak olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Matematik Dersi, Ders Çalışma, Öğretmen Adayı.

ABSTRACT: In today's information age, problem solving and interdisciplinary learning constitute an important place in the education process. Mathematics is an interdisciplinary component that directly affects the lives of individuals and is associated with problem solving. Therefore, mathematics course is important in terms of problem solving and its relationship with other disciplines. Unfortunately, students' success in mathematics is low from time to time. It is known that inadequacy of students' study skills and attitudes is one of the reasons affecting success. One of these factors is working time. Teachers play an important role in this matter. In particular, determining the opinions of prospective teachers who will become mathematics teachers on the course of study will provide a foresight in gaining working fluidity in mathematics course. In this context, this study was planned as mathematics study time is important. The aim of the study is to examine the prospective teachers' opinions about working time in mathematics course. For this purpose, the research was carried out with prospective teachers who are studying in a mathematics teaching program at a university in Istanbul. The participants were interviewed with the help of an open-ended question about the duration of the study. In this study, which was conducted by using qualitative research design, the answers of pre-service teachers in writing were evaluated by content analysis. According to the findings, it can be said that the original results of this research have emerged. In this context, it is thought that the results of the findings will be the source of new research.

Keywords: Mathematics Course, Study, Teacher Candidate.

TÜRKİYE'DE DÖVİZ KURU KANALI İLE PARASAL AKTARIM MEKANİZMASI: 2006-2018 DÖNEMİ

*Monetary Transmission Mechanism Through The Exchange Rate Channel In Turkey: 2006-2018
Period*

İnci PARLAKTUNA

Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
incip@ogu.edu.tr

Elis DİNÇER

*Doktora Öğrencisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Doktora
Programı*
elisdincer@outlook.com.tr

ÖZET: Para politikasının ekonomi üzerindeki reel etkileri faiz oranı, varlık fiyatları, beklenti ve kredi kanalı olarak dört kanaldan ekonomiye yansır. Döviz kanalı varlık fiyatları kanalı yoluyla ekonomiye yansır. Küreselleşme bu kanalın ekonomi içindeki önemini daha da ön plana çıkarmaktadır. Döviz kuru kanalı para politikasındaki değişimin sırasıyla döviz kurunu, ihracat miktarını, net ihracatı ve ülkenin gelir düzeyinin etkileyerek çalışır. Bu çalışma Türkiye'deki para politikasının döviz kuru kanalı ile ekonomiyi nasıl etkilediğini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada, Türkiye'nin 2006:01-2018:12 dönem verileri ve VAR yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre döviz kuru kanalıyla para politikasının ekonomiyi etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Para politikası, Parasal Aktarım Kanalları, Döviz Kuru Kanalı, VAR Modeli.

ABSTRACT: The real effects of monetary policy on the economy are reflected to the economy through four channels as interest rate, asset prices, expectation and credit channel. Foreign exchange channel is reflected to the economy through asset prices channel. Globalization further emphasizes the importance of this channel in the economy. The exchange rate channel operates by influencing the change in monetary policy by affecting the exchange rate, export volume, net exports and income level of the country. This study economics with the exchange rate channel of monetary policy in Turkey has sought to determine how they affect. In the study, Turkey's 2006: 01-2018: 12 period data and VAR method was used. According to the findings obtained. It has been concluded that monetary policy affects the economy through the exchange rate.

Keywords: Monetary Policy, Monetary Transmission Channels, Exchange Rate Channel, VAR Model.

ÖĞRENEN ÖRGÜT VE ÖRGÜTSEL GÜVEN ALGISININ, ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK VE ÖRGÜTSEL ADALETE ETKİSİ: ENERJİ SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

The Effect of Learning Organization and Organizational Security Perception on Organizational Citizenship and Organizational Justice: A Research on the Energy Sector

Emrah Gürel

Doktora Öğrencisi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, egurel15@gmail.com

Hüseyin ÇİÇEK

Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, hcicek@mehmetakif.edu.tr

ÖZET: Bu araştırma Manisa İlinde Alaşehir ilçesinde yenilenebilir enerji olan jeotermal alanında faaliyette bulunan şirketlerde çalışan elemanlarının, çalıştıkları kurumlar ile ilişkili olarak öğrenen örgüt ve örgütsel güven algısının; örgütsel vatandaşlık davranışı ve örgütsel adalet üzerindeki etkisi enerji sektörü üzerinde incelenmesinin ortaya konması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda Manisa Alaşehirde bulunan 66 jeotermal enerji çalışanından yüz yüze anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Söz konusu veriler üzerinde gerçekleştirilen analiz sonucunda değişkenler arasında doğrudan anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Öğrenen örgüt, örgütsel adalet, örgütsel vatandaşlık, örgütsel güven

ABSTRACT: The aim of this study is to investigate the perception of organizational and organizational trust of the employees working in companies operating in geothermal field which is renewable energy in Alaşehir district of Manisa province in relation to the institutions where they work; organizational citizenship behavior and its effect on organizational justice. For this purpose, 66 geothermal energy workers in Manisa Alaşehir were collected by face to face survey method. As a result of the analysis performed on the data in question, it was determined that there was no direct significant relationship between the variables.

Keywords: Learning organization, organizational justice, organizational citizenship, organizational trust

**DEĞİŞEN DÜNYA DÜZENİNDE, SICAK/SOĞUK, BARIŞ/SAVAŞ
KAVRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ**
Comparative Analysis of Hot / Cold, Peace / War Concepts in a Changing World Order

Ersoy ÖNDER

*Doctor, Girne American University
ersoyonder@gau.edu.tr*

ÖZET: 20'nci yüzyılda, ikinci dünya savaşı sonrası dünya düzeninin adıydı, soğuk savaş. 1991'de SSCB'nin yıkılmasıyla biten bu savaşın yerini, on yıl boyunca, silahların Kosova harici pek de kullanılmadığı, yeni bir dünya düzeni aldı. Soğuk barış olarak isimlendirdiğim bu dönemde, dünya tek kutuplu düzeni ile göreceli bir barış havasındaydı, ta ki ABD'nin kalbine saldırılar olana kadar.

2001'den sonraki on yıllık dünya düzenini, oğul Bush'un 9 Eylül'den sonra tüm dünyaya zorla dikte etmeye çalıştığı, "ya bizimlesiniz ya da teröristlerle" doktrini belirledi.

Bu süreçte, terörle devletlerin savaşı başladı. Özellikle geniş Ortadoğu coğrafyasında, ABD'nin bireysel ve örgütsel nüfuzunu arttırma çabaları yoğunlaştı. ABD, terörle ve terör örgütleriyle, kimi zaman uluslararası örgütler vasıtasıyla, kimi zaman müttefikleriyle, kimi zaman ise kendi başına mücadele etme iradesini gösterdi. Terörle ilişkilendirilen ülkelere operasyonlar başladı. Afganistan ve Irak operasyonları, bu doktrinin gereği olarak karşımıza çıktı. Hem terörle mücadele, hem de terörü kullanarak nüfuz arttırma, ABD'nin ana politikası olmuştur bu süreçte.

2011'de başlayan Suriye krizi ise, dünya düzenini yeniden değiştirdi.

1991-2001 arasındaki tek kutuplu dünya düzeni, 2001'den itibaren bir tarafta ABD liderliğindeki devletler, diğer tarafta ise terör ve teröre destek verdiği iddia edilen devletler şeklinde yeniden iki kutuplu hale gelmişti.

Arap baharı ve Suriye krizi ile birlikte terörle mücadele, terörü kullanarak mücadeleye dönüştü.

Üstelik bunu kullanan tek aktör de, ABD değildi artık. Gerek, Türkiye, İran gibi bölgesel aktörlerin devreye girmesi, gerek Rusya'nın yeniden güçlenmesi, gerekse Çin ve AB'nin etkilerini arttırması ile çok kutuplu dünya düzeni oluşmaya başladı.

Yaşanan kriz ve bölgelerin durumuna göre, aynı ittifak içinde olan ülkeler dahi birbirleriyle anlaşamaz hale geldiler. Stratejik ortaklar arası dahi çatışma riski ortaya çıktı.

Bugüne, 2019'a ulaştığımızda, dünya düzeninin yeni bir ismi var artık.

Sıcak barış.

Anahtar Kelimeler: Sıcak/Soğuk, Barış/Savaş, Terörle Mücadele, Terörü Kullanarak Mücadele

ABSTRACT: In the 20th century, it was the name of the world order after the Second World War, the Cold War.

This war, which ended with the collapse of the USSR in 1991, was replaced by a new world order for a decade, in which weapons were not used much outside Kosovo. In this period, which I call cold peace, the world was in a relative peace with its unipolar order until the attacks on the heart of the USA.

The decade of the world order after 2001 marked the doctrine, "either with us or with terrorists, which Bush tried to dictate to the world after 9 September.

In this process, the war between terror and states began. Particularly in the wider Middle East geography, the efforts of the US to increase individual and organizational influence intensified. The United States has shown the will to fight terrorism and terrorist organizations, sometimes through international organizations, sometimes with its allies and sometimes by itself. Operations began in countries associated with terrorism. Afghanistan and Iraq operations emerged as a requirement of this doctrine. Both the fight against terrorism and the increase of influence by using terrorism became the main policy of the USA.

The Syrian crisis that began in 2011 changed the world order again. From 1991 to 2001, the unipolar world order became bipolar again from 2001 on the one hand, under US-led states, and on the other, allegedly supporting terror and terrorism.

With the Arab spring and the Syrian crisis, the fight against terrorism turned into a struggle using terror.

Moreover, the US was not the only actor to use it. Both the introduction of regional actors such as Iran and Turkey, Russia should strengthen again, both China and the EU to increase their influence, multipolar world order began to occur.

According to the crisis and the situation of the regions, even the countries in the same alliance became unable to agree with each other. There was a risk of conflict even among strategic partners.

Today, when we reach 2019, the world order now has a new name.

Warm peace.

Keywords: Hot/Cold, Peace/War, Counterterrorism, Fighting Using Terror

ETKİLEŞİMLİ ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ KULLANAN ÖĞRENCİLERİN MESLEKİ YETERLİLİK FORMU

Professional Competency Form of Students Using Interactive Teaching Methods

Esmira KAZIMOVA

Kıdemli Öğretmen

*Azerbaycan, Bakü, Azərbaycan Üniversitesi, İşletme ve Ekonomi Fakültesi, Finans ve Ekonomi Bölümü
k.esmira@gmail.com*

ÖZET: Tüm dünya toplumunun sosyo-ekonomik değişimleri ve bilgi gelişimi, gözden geçirilmiş geleneksel bir eğitim sistemi gerektirmektedir. Bu eğilim, kişinin yeni bilgi alanlarını ve gelişmelerinin zorluklarını incelemesini gerektiren çelişkiler şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, dünyadaki eğitim alanına entegrasyon, yaratıcı düşüncenin gelişimi, bilimsel başarıların ihtiyaçlarına göre uygulanması ve öğrencinin kendi etkinliğinin nesnesi haline gelmesi kabiliyeti yaratılmaktadır. Ne de olsa, kaliteli eğitimi olan bir uzman toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel gelişiminde aktif rol alabilir.

Şu anda, eğitim sürecinin modernizasyon sürecine daha fazla dikkat edilmektedir. Bu nedenle, bu makale etkileşimli öğretim yöntemlerini kullanarak öğrencilerin mesleki becerilerinin gerçek durumunu analiz etmektedir. Araştırma metodolojisi - bu konudaki mevcut bilimsel literatürün bir analizidir. Makalenin yenilik etkileşimli öğretim yöntemlerini kullanarak mesleki becerilerin incelenmesidir..

Eğitim kurumlarının uygulamasında yeni formlar ve ileri yüksek öğretim yöntemleri uygulanmaktadır. Bu yenilikleri uygulamanın asıl görevi, öğrencilerin konuyla ilgisini arttırmaktır. Özel bilgi formları, problemleri bağımsız olarak ve edinilen bilgiler temelinde çözümlere olanak sağlar. Öğrenme sürecini iyileştirmek için teknik ve diğer ilerici öğrenme araçları kullanılır. Eğitim sürecinin sonucunun büyük ölçüde çoğu zaman eğitim için araçların kullanımına bağlı olduğuna dikkat edilmelidir. Bugün, eğitim deneyiminde metodik edebiyat ve müfredat dışında başka bir şey kullanmayan bir öğretmen hayal etmek zor.

Öğrenme sürecinde etkileşimli öğrenme, yeni becerilerin geliştirilmesini ve kazanılan bilgilerin güçlendirilmesini amaçlayan bağımsız çalışmaların pratik uygulama ve geliştirilmesine yönelik özel bir formdur. Etkileşimli öğrenme biçiminde, teori ve pratik yakından iç içe geçmiştir.

Etkileşimli öğrenme özelliklerinin neler olduğuna daha yakından bir göz atalım:

1. Öğrenme sürecindeki tüm katılımcılar arasındaki ilişkiye yönlendirme;
2. Yaratıcılığı teşvik etmek;
3. Parti faaliyetleri;
4. Oyunun yorumlanması, metodoloji ve alıştırmalar .

Her öğrenci için, öğrenme sürecinde özel bir yer, mesleki becerilerin oluşmasıdır, çünkü eğitimin nihai amacı pratikte kullanmaktır. Bu nedenle, mesleki becerileri etkileşimli öğretim yöntemleri içerisinde uygulamak çok önemlidir. Şu anda etkileşimli teknolojilerin kullanımının etkinliğini ve öğrencilerin eğitim sürecinde öğrencilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesini artırabilen şu önemli pedagojik koşullar vardır:

- Kademeli ve kademeli olarak bilgi, beceri ve becerilerin kazanılması;
- Öğrenme sürecinde her bireyin yaratıcı becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak;
- Öğrencilerin mesleki yönelimini etkinleştirmek;
- Öğrencilerin yaratıcı etkinliklerini geliştirmek;
- İşbirliği ve etkileşim sürecinin oluşumu;
- Her insanın entelektüel ve yaratıcı yeteneklerinin entegrasyonu

- Diyalog eğitim biçimlerini yürütmek;
- Yenilikçi öğretim yöntemlerinin karmaşık kullanımı.

Tabii ki, etkileşimli öğrenme çerçevesinde, öğrencilerin mesleki beceri geliştirme becerilerinin etkinliği ancak sağlanan tüm koşullara çekici bir entegrasyon ve uygunluk sağlanarak sağlanabilir, çünkü bireysel yöntemler sonucu sağlayamaz - her şey birlikte yapılmalıdır, etkileşimli çalışma kitabına profesyonel bir seviye oluşturmak için bir araç olarak odaklanmak. İnteraktif kitaplar sadece problem çözmeye değil, aynı zamanda belirli görevlere eklenen yeni materyallerin çalışmasına da odaklanmıştır. Örneğin, öğrencilerden konuyla ilgili ek materyalleri bağımsız olarak incelemeleri ve sonra ücretsiz bir konuşma göndermeleri istenebilir. Etkileşimli çalışma kitapları, öğretim sürecinde kullanım için birçok yararı vurgulamalıdır. Özellikle, hemen öğrencilerin bağımsız ödevler yapmalarını sağlar. Teknik ve teknolojik bilgiler artık sorunların kontrolü ve çözülmesi için interaktif ders kitaplarına dahil edilmiştir, bir başka deyişle, kitapların bağımsız bir eğitim materyalleri çalışması için bir temeli vardır, interaktif çalışma kitaplarının müfredata dahil edilmesi için öğretim süreci bireysel niteliktedir. Öğrencilerin ödevlerini yaparken, bağımsızlık, inisiyatif veya problem sorunlarını çözme konusunda özel bir yaklaşım sergileyebilecekleri ve sorunların ele alınması için özel bir metodoloji gerektirdiği varsayılmaktadır. Dolayısıyla, bu etkileşimli eğitim yöntemini öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirme sürecinde kullanmanın avantajları şunlardır:

- Bireysel eğitim programlarının geliştirilmesi;
- Her öğrencinin yaratıcılık ve iş özelliklerini tanımlamak;
- Olağan eğitim sürecinin ötesine geçmek;
- Aktif site öğrencilerin gelişimini araştırır;
- İlginç bir mesleki gelişim bakış açısı seçebilme.

Analize dayalı olarak, bazı sonuçlar elde edilebilir: Etkileşimli öğretim yöntemleri, eğitim etkinliklerine yenilikçi yaklaşımda yeni bir aşamadır. Bu yöntemleri uygulama sürecinde, gelecekteki uygulamalarda uygulanabilecek bireysel mesleki becerilerin oluşması için elverişli bir ortam vardır. Makale etkileşimli öğretim yöntemlerinin sağlanması için temel terimler sağlar. Bu duruma adapte olma ve adapte olma konusunda yenilikçi yaklaşım, öğrencilerin mesleki becerileri uygun düzeyde olması şeklinde olumlu bir sonuç sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: etkileşimli yöntemler; eğitim yetkileri; öğrenciler; mesleki beceriler; formasyon; yenilik

ABSTRACT: Currently, more attention is paid to the processes associated with the modernization of the educational process. That is why the present article analyzes the actual issue of forming the professional competencies of students using interactive teaching methods. The methodology of the research is the analysis of the current scientific literature on the given problems. The novelty of the article is to explore professional competencies through the prism of using interactive teaching methods.

Keywords: interactive methods; training; competence; students; professional competence; formation; innovations.

VERGİ HUKUKUNDA EV EKSENLİ ÇALIŞMA: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ MODELİ¹

Home-Based Work in Tax Law: The Model of United States

Fatma TURNA

Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mali Hukuk Anabilim Dalı

Doktora Programı

fatmaturna86@gmail.com

ÖZET: Küresel ekonomi ile birlikte dünyada pek çok insan, evden çalışma imkânı bulmaktadır. Teknolojideki gelişmeler sayesinde, çalışanların bir ofiste yaptıklarının çoğu artık günümüzde her yerde yapılabilmektedir. Konut ve işyerini birleştiren unsur olarak bilinen ev eksenli çalışma modeli, son yıllarda tüm dünyada yaygınlaşan, özellikle kalabalık şehirlerde yaygın olarak görülen bir çalışma biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'ndeki işgücünün yaklaşık %40'ı ev eksenli çalışma biçimi olarak görülmektedir. Ayrıca bu çalışma biçiminin tarihi süreci her ne kadar eski olarak görülse de ilk olarak 1970'li yıllarda ABD'de de yaygın olarak görüldüğü bilinmektedir. Ancak ev ofis sanıldığı gibi bir odanın köşesinde bulunan masadan daha fazlasını ifade etmektedir. Neticede vergi açısından bu bir iş yeridir ve vergiye tabidir. Bu kapsamda vergisel açıdan gereken düzenlemelerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada ABD'de de ev eksenli çalışma modelinin vergilendirilme esasları incelenmektedir.

Anahtar kelimeler: Vergi Hukuku, Ev Eksenli Çalışma, ABD

ABSTRACT: With the global economy, many people in the world find the opportunity to work from home. Thanks to advances in technology, much of what employees do in an office can now be done everywhere. The home-based working model, which is known as uniting the housing and the workplace, has emerged as a form of work that has become widespread in recent years, especially in crowded cities. Today, around 40% of the workforce in the United States (USA) is seen as home-based work. In addition, no matter how much the historical process of this form of work is seen as old, it is known that it was first seen in the USA in the 1970s. On the contrary to the common perception, the home office is more than a table in the corner of a room. As a result, in terms of tax, this is a business and it is a subject to tax. In this context, necessary tax regulations should be fulfilled. Therefore, in this study, the principles of taxation of home-based business model in the USA are examined.

Keywords: Tax Law, Home-Based Work, USA

¹ Bu çalışma doktora tezinden üretilmiştir ve 21-22 Haziran 2019 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen III. Uluslararası Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KENT YAŞAMI MEMNUNİYETİ, STRESLE BAŞA ÇIKMA VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Ferda Şule Kaya

*Dr.Öğretim Görevlisi, Demiroğlu Bilim Üniversitesi,
Fen- Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü
kaya.s2565@gmail.com*

ÖZET: Bu çalışma; İstanbul’da ikamet edenlerin şehir memnuniyet düzeyi ile yaşam doyumu ve stres düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Bu araştırmanın evrenini İstanbul’da ikamet eden yetişkinler oluşturmaktadır. Örneklemenin İstanbul popülasyonunu temsil etmesi için TÜİK 2018 verilerine göre İstanbul eğitim ortalamasını temsil eden semtlerde yaşayan(169 kişi), eğitim ortalamasının altındaki semtlerde yaşayan (103 kişi) ve eğitim ortalamasının üstündeki semtlerde yaşayan (160kişi) toplam 434 katılımcı oluşturmuştur.

Araştırmada kişisel bilgi formu ve 3 ölçek kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu; yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni durumu, İstanbul’u vazgeçilmez yapan özellik nedir sorularından oluşmaktadır. Araştırmada ayrıca; Tatar, Özüdoğru, Uysal ve Uygur (2017) tarafından geliştirilen “Kent Yaşamından Memnuniyet Ölçeği”, Kaba, Erol ve Güç (2018) tarafından geliştirilen “Yetişkin Yaşam Doyum Ölçeği”, Moos (1993) tarafından geliştirilen Ballı ve Kılıç (2016) tarafından uyarlanan “Stresle Başa Çıkma Yöntemleri Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırma bulgularında; kent memnuniyeti, yaşam doyumu ve stres başa çıkma açısından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca; İstanbul’un kültür kenti değil, AVM kenti olduğu, eğitim kurumlarının niceliksel arttığı fakat kültürel etkinliklerin azlığı sebebi ile niteliksel artmadığı ve gürültü ve hava kirliliğine sahip bir arada yaşamaktan zorlanan insan kalabalığına sahip bir şehir olarak algılandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şehir memnuniyeti, stresle başa çıkma, yaşam doyumu.

THE RELATIONSHIP BETWEEN UTILITY AND RISK: EXAMPLES FROM ECONOMICS

Fayda Ve Risk Arasındaki İlişki: İktisattan Örnekler

Gelengül KOÇASLAN

Assoc. Prof. Dr., Istanbul University, Faculty of Economics

kocaslan@istanbul.edu.tr

ABSTRACT: When the issues in economics is analyzed deeply, the notion of utility is seen at the heart. As an important concept utility research has stayed popular so far. There are several research examining utility from different perspectives.

One of the important topics that utility is associated with is risk preferences. Utility perception deviates from what economic theory predicts when it comes to make a choice among alternatives involving risk. Besides utility perception and risk preferences vary if the alternative is a monetary gain or a monetary loss violating principal rules on utility maximization.

This study presents a detailed outlook of the concept of utility within the context of attitudes towards risk. It aims to explain that utility consideration differentiates according to the parameters of the situation rather than a mathematical expected value calculation. In order to achieve this goal main paradoxes are benefited from.

Keywords: Utility, Risk, Paradoxes.

ÖZET: İktisattaki konular detaylı analiz edildiğinde temelde fayda kavramının olduğu görülmektedir. Önemli bir konsept olarak fayda araştırması şimdiye kadar popülerliğini korumuştur. Faydayı farklı açılardan inceleyen çeşitli araştırmalar bulunmaktadır.

Faydanın ilişkili olduğu önemli konulardan biri risk tercihleridir. Fayda algısı, risk içeren alternatifler arasında seçim yapmaya gelince iktisat teorisinin öngördüğünden sapmaktadır. Bunun yanı sıra fayda algısı ve risk tercihleri fayda maksimizasyonu üzerine temel kuralları ihlal ederek alternatifin parasal bir kazanç mı parasal bir kayıp mı olduğuna göre değişmektedir.

Bu araştırma fayda konseptine riske karşı tavırlar kapsamında detaylı bir bakış açısı sunmaktadır. Fayda değerlendirmesinin matematiksel beklenen değer hesaplamasından öte durumun parametrelerine göre farklılık gösterdiğini açıklamayı amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak için temel paradokslardan yararlanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Fayda, Risk, Paradokslar.

KENTTEKİ ARKEOLOJİK ALANLARIN YAKIN ÇEVRE KULLANICILARININ DEĞERLENDİRMELERİ TEMELİNDE ARKEOLOJİ VE TOPLUM İLİŞKİSİ: İZMİR ÖRNEĞİ

The Relationship Between Archaeology and Society Based on The Evaluation of Nearby Environmental Users of Archaeological Sites in The City: Izmir Case

Gizem TUNÇ

Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Kentsel Koruma Planlaması Yüksek Lisans

gizem.tunc@hotmail.com.tr

ÖZET: Türkiye arkeolojik ve tarihsel potansiyel açısından çok zengin topraklara sahiptir. İnsanoğlu binlerce yıldır bu topraklarda katman katman farklı kültürleri yaşamış, yaşatmış ve biriktirmiştir. Buna bağlı olarak kentlerde gerçekleştirilen alt yapı veya üst yapı çalışmaları sırasında tarihsel ve arkeolojik değerlerle sürekli karşı karşıya kalmaktayız. Bazı kentlerimizde arkeolojik alanlar kent ve kentliyle bütünleşik halde karşımıza çıkmaktadır. Bunun en büyük nedeni de arkeolojik tarihsel alanın bugünün kent merkezinde ortaya çıkarılmış olmasıdır. Bu noktada da kentlinin yanı başında ortaya çıkarılan arkeolojik varlıklara yönelik fikir ve yorumları hem kazı çalışmalarının kapsamı hem de toplumun konuya yönelik bilgi ve ilgi düzeyi hakkında fikir sahibi olmamız açısından önem taşımaktadır. İzmir örneğinde değerlendirilen Smyrna Antik kenti Agora kazısı kentin oldukça merkez konumunda yer almaktadır. Ayrıca bu arkeolojik alanın çevresindeki yaşamsal faaliyetler aktif bir şekilde devam etmektedir.

Bu araştırma, İzmir kentinin merkezinde yer alan arkeolojik alanların yakınında yaşayan kesimin, komşuluğundaki arkeolojik alanlar ve kentin tarihi ile ilgili bilgi düzeylerini ve görüşlerini anlamayı hedeflemektedir. Bu kapsamda örneklem alan çevresinde yaşayan insanların; bu alanları nasıl tanımladığı, alanlarda yürütülen arkeolojik kazı çalışmaları hakkında ne bildikleri ve bu çalışmaları nasıl yorumladığı, arkeolojik varlıklar ile ilgili koruma çalışmaları hakkında ne düşündüklerine yönelik olarak bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmadaki amaç kentsel alanlardaki arkeolojik çalışmaların toplumla bütünleştirilmesi için ortaya konulması gereken uygulamaları, komşuluk ünitesinde yaşayanların fikirleri üzerinden tartışmak olmuştur.

Anahtar kelimeler: Kent, Arkeoloji, Toplum

ABSTRACT: Turkey has a very rich soil archaeological and historical potential. For thousands of years, human beings have lived, lived and accumulated different cultures layered in these lands. Accordingly, we are constantly confronted with historical and archaeological values during the infrastructure or superstructure works carried out in the cities. In some of our cities, the archaeological sites are integrated with the city and its citizens. The main reason for this is that the archaeological historical area was unearthed in today's city center. At this point, the ideas and interpretations of the archaeological assets uncovered in the vicinity of the city dwellers are important in terms of both the scope of excavations and the level of knowledge and interest of the society. The Agora excavation of the ancient city of Smyrna, which is evaluated in the case of İzmir, is located at the very center of the city. In addition, vital activities in the vicinity of this archaeological site continue actively.

The aim of this research is to understand the knowledge and opinions of the people living near the archaeological sites located in the center of the city of Izmir and the neighboring archaeological sites and the history of the city. In this context, the sample of the people living around the area; A survey was conducted on how they define these areas, what they know and interpret about the archaeological excavations carried out in the areas, and what they think about the conservation activities related to the archaeological assets. The aim of this study was to discuss the applications of the archaeological studies in urban areas with the ideas of the residents of the neighborhood.

Keywords: City, Archaeology, Society

KREDİ TEMERRÜD TAKASLARI (CDS), REEL EFEKTİF DÖVİZ KURU VE TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİNİN HİSSE SENEDİ FİYATLARINA ETKİSİ: ARDL ANALİZİ

The Effect of Credit Default Swaps (CDS), Real Effective Exchange Rate and Consumer Price Index on Stock Prices: ARDL Analysis

Gülay ÇİZGİCİ AKYÜZ

*Dr. Öğr. Üyesi Trabzon Üniversitesi, Vakıfkebir Meslek Yüksekokulu
Finans-Bankacılık Sigortacılık Bölümü
gulayakyuz@trabzon.edu.tr*

ÖZET: Hisse senetleri fiyatları ile makroekonomik değişkenler arasındaki ilişkiler hisse senedi yatırım kararlarında önemli rol oynamaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Türkiye’de 2008:12-2018:09 döneminde makroekonomik göstergelerin BİST 100 endeksi üzerindeki etkilerini araştırmak ve ilişkileri ortaya koymaktır. Çalışmada ekonominin önemli belirleyicilerinden kredi temerrüd takasları, reel efektif döviz kuru ve tüketici fiyat endeksi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki kısa ve uzun dönem ilişkiler ARDL sınır testi ile analiz edilmiştir. ARDL sınır testi ile elde edilen sonuçlara göre, kredi temerrüt takaslarının hisse senedi fiyatlarını hem uzun dönem hem de kısa dönemde negatif etkilediği tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç, incelenen dönemde hisse senedi fiyatlarının düşmesinin, kredi riskini olumsuz etkilediğini, dolayısıyla CDS priminin arttığını göstermektedir. Tüketici fiyat endeksinin hisse senedi fiyatlarını uzun dönemde pozitif etkilediği görülmüştür. Reel efektif döviz kurunun ise hisse senedi fiyatları üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara ilave olarak, hata düzeltme terimi negatif ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş ve değişkenler arasındaki sapmaların uzun dönemde dengeye geleceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kredi Temerrüt Takasları (CDS), Reel Efektif Döviz Kuru, Tüketici Fiyat Endeksi, BİST 100, ARDL

ABSTRACT: The relationship between stock prices and macroeconomic variables plays a key role in the investment decisions. In this context, the purpose of this study is to investigate the effects of macroeconomic indicators in 2008:12-2018:09 in Turkey on BIST 100 index and reveal the relationships. In the study, credit default swaps, real effective exchange rate and consumer price index, which are important determinants of the economy, were used. Short and long term relationships between variables were analyzed by ARDL bound test. According to the results obtained from the ARDL bound test, it is established that credit default swaps have a negative effect on both long term and short term stock prices. This obtained result suggests that the decrease in stock prices in the examined period affected the credit risk negatively, thus the CDS premium increased. It is seen that the consumer price index has a positive effect on the stock prices in the long term. It is concluded that the real effective exchange rate hasn't got any effect on stock prices. In addition to these results, the error correction term is found to be negative and statistically significant and it is determined that the deviations between the variables will be balanced in the long term.

Keywords: Credit Default Swaps (CDS), Real Effective Exchange Rate, Consumer Price Index, BIST 100, ARDL

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SİSTEMİ MEŞRULAŞTIRMA VE İYİMSERLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Examination of System Justification and Optimism Levels of University Students

Gülşah MARAŞ TAŞKIN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, ;Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı
gulsah29021988@gmail.com

Hatice ŞİNGİR

Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü
hkaracanta@gazi.edu.tr

ÖZET: Pozitif psikolojinin önemli kavramlarından iyimserlik, insanların başlarına gelen kötü olayları açıklama biçimi olarak tanımlanabilmektedir. İyimserlik üzerinde toplumsal etmenlerin de etkisi bulunmaktadır. Bu etmenlerden birisi de, insanların içinde yaşadığı sosyal düzeni tüm eşitsizlik ve haksızlıklarına rağmen savunma ve onaylama eğilimini ifade eden sistemi meşrulaştırma kavramıdır. Sistemi meşrulaştırmanın insanlar üzerinde rahatlatıcı ve üzüntüyü giderici işlevi bulunmaktadır.

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin sistemi meşrulaştırma ve iyimserlik düzeylerinin cinsiyetleri bakımından incelenmesini amaçlamaktadır. Cinsiyet ve sistemi meşrulaştırmanın iyimserliği ne derece yordadığı araştırmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır. Bu amaçla cinsiyet, sistemi meşrulaştırma ve iyimserliğin korelasyonu Pearson Momentler Çarpımı tekniğiyle, cinsiyet ve sistemi meşrulaştırmanın iyimserliği ne derece yordadığı Hiyerarşik Regresyon Analizi ile incelenecektir.

Yapılan korelasyon analizi sonucunda, iyimserlikle cinsiyet arasında negatif yönlü düşük ($r = -.118$); sistemi meşrulaştırma ile pozitif yönlü ve yüksek ($r = .601$) düzeyde ilişkili bulunmuştur. Hiyerarşik regresyon analizinde, cinsiyet ve sistemi meşrulaştırma, iyimserlikteki varyansın %36,6'sını açıklamaktadır.

Anahtar kelimeler: Cinsiyet, Sistemi Meşrulaştırma, İyimserlik

ABSTRACT: Optimism is one of the important concepts of positive psychology; it can be described as how people explain unfortunate things happened to them. Social factors have an impact on optimism. One of these factors is system justification concept; people's tendency to defend and validate in despite of the inequality and unfairness's. System justification has a soothing and elimination of sadness function.

This research aims to examine the level of system justification and optimism on university students in regards to their gender. The other aim of this research is to predict the impact of gender and system justification on optimism. For this purpose, gender, system justification and correlation of optimism by Pearson Moment Correlation technique; gender and system justification's impact on optimism will be analyzed by using Hierarchical Regression Analysis.

As a result of the correlation analysis, there was a negative and low ($r = -.118$) correlation between optimism and gender, and a positive and high ($r = .601$) correlation with system justification. As a result of hierarchical regression analysis, gender and system justification explained 36.6% of the variance in optimism.

Keywords: Gender, System Justification, Optimism

TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDEKİ TEMEL İLKELERİ BAĞLAMINDA GÜNÜMÜZ RUSYA FEDERASYONU İLİŞKİLERİNE BİR BAKIŞ

An Overview of the Relationships to Russian Federation in the context of Turkish Foreign Policy's Basic Principles in the Historical Process

Harun SEMERCİOĞLU

*Dr. Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü,
harsem@yahoo.com*

ÖZET: İbn Haldun'un yüzyıllar önce "coğrafyanın insanların kaderini belirlediğini" ortaya koymasından bugüne ülkelerin coğrafi konumları dış politika oluşturulmasındaki en önemli değişmez unsur olagelmıştır. Türk Dış Politikası (TDP) tarih boyunca bu çerçevede şekillenmiş, Cumhuriyet'e kadar hükümdar ve çevresindeki yöneticilerin vizyon ve düşüncelerine göre oluşturulmuştur. Bu çalışmada öncelikle Cumhuriyet'ten sonraki dönemdeki TDP'nin tarihsel süreçteki temel ilkeleri incelenecek, sonrasında yaklaşık beş yüzyılı aşkın süredir ikili ilişkiler yürüttüğümüz Rusya'nın günümüz "mirasçısı ve temsilcisi" Rusya Federasyonu (RF) ile ilişkilerin mevcut durumu analiz edilecektir. Bu kapsamda, dış politikanın kavramsal çerçevesi çizilerek günümüzde RF ile yürütülen ikili ilişkilerdeki işbirliği alanları ortaya konacak ve problem sahaları tartışılacaktır. Sonuçta, RF ile olan ikili ilişkilerin Türkiye açısından bir değerlendirmesi yapılarak, bölgesel ve küresel etkileri değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Türk Dış Politikası, Rusya Federasyonu, İkili İlişkiler.

ABSTRACT: Since Ibn Khaldun revealed that "geography determined the destiny of people" centuries ago, the geographical position of the countries has been the most important constant in the formation of foreign policy. Turkish Foreign Policy (TFP) has been formed in this framework throughout history, and has been formed according to the vision and ideas of the ruler and its rulers until the Republic. In this paper, the basic principles of the TFP in the historical process will be examined first, and then the current situation of relations with Russian Federation (RF) will be analyzed. In this context, the conceptual framework of foreign policy will be drawn and the areas of cooperation in bilateral relations with RF will be put forward and the problem areas will be discussed. After all, Turkey made an assessment in terms of the bilateral relations with the RF, regional and global impacts will be assessed.

Keywords: Turkish Foreign Policy, Russian Federation, Bilateral Relations

ÇUI GENEL MERKEZİNİN ALT İŞLETME PERFORMANSINA İLİŞKİN ALGISININ, ALT İŞLETME ÖZERKLİĞİNE ETKİSİ

The effect of the MNC headquarters perception of the subsidiary performance, on subsidiary autonomy

Hızır KONUK

Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı Doktora Programı

hizirkonuk@marun.edu.tr

İnci ERDEM ARTAN

Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı Öğretim Üyesi

iartan@marmara.edu.tr

ÖZET: Son yıllarda, Çok Uluslu İşletmelerin (ÇUI) yabancı ülkelerde faaliyet gösteren parçası olan alt işletmeler, genel merkezden yönetilen bir uygulama birimi olmaktan ziyade, faaliyetlerine karar verebilen, hatta kendi stratejilerini belirleyebilen özerk yapılara doğru dönüşmektedir. Bu dönüşüm sonucu bazı alt işletmeler Ar-Ge, üretim, satış faaliyetlerini kendi kararları ile yönetebilir ve bu fonksiyonları tek bir ülke ile sınırlı kalmak yerine kapsamını bölgesel ya da küresel ölçeğe kadar genişletebilir. Bir ÇUI'deki alt işletmelerin üstlendikleri roller ve özerklik seviyeleri farklılık gösterebilir. Alt işletmelerin özerklik seviyeleri ve rollerinin dağıtımı genel merkez yöneticileri tarafından gerçekleştirilmektedir ve alt işletmeler açısından genel merkezde güven oluşturmak özerkliğe sahip olabilmek için kilit öneme sahiptir. Güvenin en önemli belirleyicilerinden birisi alt işletmelerin performansıdır. Bu bağlamda performansın alt işletme özerkliği üzerinde aynı etkiye sahip olamayacağı, genel merkez yöneticilerinin iyi ya da kötü performansının nedenlerine ilişkin algılarına bağlı olarak alt işletmenin özerkliği ile ilgili kararlarının farklı olacağını düşünüyoruz. Bu çerçevede, çalışmayı nedensel atıf kuramı ve nedensel atıfların güvene etkisini temel alarak hazırladık.

Çalışma, alt işletmelere genel merkez tarafından verilen özerkliğin sadece nesnel ölçüm sonuçlarına dayanmayabileceği, bilakis genel merkez yöneticilerinin öznel değerlendirmelerinden etkilenebileceğine dair önermeleri literatür araştırmasına dayanarak sunmaktadır. Çalışma, alt işletmelerin özerkliği konusunda yapılacak araştırmalara ışık tutmayı, bu konuda yeni araştırma önerileri sunmayı ve bireysel düzeyde davranışların işletme düzeyinde davranışlara etkisini vurgulamayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Alt işletme, ÇUI, Özerklik, Güven, Nedensel Atıf Kuramı

ABSTRACT: In recent years, subsidiaries, which are operating in foreign countries as a part of Multinational Corporations (MNC), are transformed into autonomous structures, that can decide their activities or even determine their own strategies rather than being an implementation unit managed from headquarters. As a result of this transformation, some subsidiaries can manage their R & D, production and sales activities with their own decisions and extend these functions to a regional or global scale instead of being limited to a single country. The roles, and levels of autonomy undertaken by subsidiaries in a MNC may vary. The autonomy levels and roles of subsidiaries are distributed by headquarters managers, and ensuring that the headquarters trust to subsidiaries is key to having autonomy. One of the most important determinants of trust is the performance of subsidiaries. In this context, we think that performance will not have the same effect on subsidiary's autonomy and that the decisions of the headquarters will be different depending on the perceptions of head office managers about the reasons for good or bad performance. In this frame, we prepared the study based on causal attribution theory and the effect of causal attribution on trust.

This study provides evidence based on the literature research that the autonomy given to the headquarters by the headquarters may not be based solely on objective measurement results, but may be influenced by subjective evaluations of headquarters managers. The study aims to shed light on the

research on the autonomy of subsidiaries, provide new research proposals on this subject, and emphasize the effect of individual-level behaviors on company-level behaviors.

Keywords: Subsidiary, MNC, Autonomy, Trust, Causal Attribution Theory

ÜRETİM FONKSİYONU YARDIMIYLA EKONOMİK BÜYÜMENİN KESTİRİMİ: PANEL VERİ YAKLAŞIMI

Estimation of Economic Growth with Production Function: A Panel Data Approach

Hülya BAŞEĞMEZ

Araş. Gör., Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü
hulyabasegmez@gmail.com, hulya.basegmez@marmara.edu.tr

İsmail Hakkı ARMUTLULU

Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü
ismailhakki@marmara.edu.tr

ÖZET: Gayri Safi Yurt içi hasıla (GSYH) ekonomik büyümenin bir göstergesidir. Bu çalışmada, Cobb - Douglas üretim fonksiyonu kullanılarak ekonomik girdi faktörlerinin ekonomik büyüme (GSYH) üzerindeki etkisini araştırmaktır. Enerji, ülkelerin ekonomik büyümesi için itici bir güçtür. Bu nedenle, modelde, girdi faktörleri olarak sermaye ve emek değişkenlerinin yanı sıra enerji değişkeni de kullanıldı. Çalışmada, 1990-2016 döneminde gelişmekte olan ülkeler için ülke düzeyinde panel veri kullanılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Cobb - Douglas üretim modelinin, sermaye, emek ve enerji arasındaki çıktı ve ikame esnekliklerinin etkileri hakkında fikir vermesini öngörmektir. Çıktı esnekliği ve ikame esnekliği için dinamik kestirim sonuçları elde edilmiştir. Tüm faktörlerin çıktı esneklikleri pozitifdir. Ayrıca, üretim faktörlerinin aldıkları payların toplamı 1.27 olup, ölçeğe göre artan getiri vardır. Sermaye, emek ve enerji girdilerinin ikame esnekliği, sırasıyla, 0.67, 0.50 ve 0.10 olarak elde edilmiştir. Bu durum gelişmekte olan ülkelerin ekonomisinin sermaye yoğun olduğunu ifade eder. Ayrıca bu ülke ekonomilerine ait sermaye, emek ve enerji girdileri GSYH'yi olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Üretim Fonksiyonu, Ekonomik büyüme, Gelişmekte olan ülkeler, Panel veri

ABSTRACT: Gross Domestic Product (GDP) is an indicator for economic growth. In this paper, we investigate the effect on economic growth (GDP) of economic input factors by using Cobb - Douglas production functions. Energy is driving force of the economic growth of countries. Thus, we used energy as well as capital and labor as input factors in the model. The study utilizes country-level panel data for a group of developing countries over the period 1990–2016. This study estimates the Cobb - Douglas production model to provide insights on the implications of output and substitution elasticities between capital, labor and energy. The dynamic estimation results of output elasticity and the substitution elasticity are estimated. Output elasticities of all factors are positive. In addition, the sum of the contribution of the production factors is 1.27 and greater than one. So, it shows increasing return to scale. The elasticity of substitution of capital, labor and energy inputs was obtained as 0.67, 0.50 and 0.10, respectively. This situation represent the economy of developing countries is capital intensive. Besides, labor force, capital and energy inputs of these economies have a positive effect on GDP².

Keywords: Production function, Economic growth, Developing countries, Panel data.

² Bu çalışma Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanmakta olan Doktora tezinin bir bölümünü içermektedir.

SEKTÖRLERE GÖRE MALİ BAŞARI: TÜRKİYE’DE İMALAT SANAYİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Financial Success by Industry: A Study on the Manufacturing Firms in Turkey

Hülya YILMAZ

Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi

ÖZET: Bu çalışmada Türkiye’de hisse senetleri halka açık 334 imalat firmasının faaliyet gösterdikleri sektörler göre mali başarıları karşılaştırılmıştır. Firmalara ait 1990-2018 yılları arasındaki veriler COMPUSTAT veri tabanından elde edilmiştir. Firmaların mali başarılarının ölçülmesi amacıyla Altman Z-Skorundan faydalanılmıştır. Genel olarak bakıldığında, firmaların Z-skorlarının -2,98 ile 6,61 arasında değiştiği ve ortalama Z-skorunun 2,77 olduğu görülmüştür. Yapılan ANOVA testine göre, mali başarının sektörler göre de farklılık gösterdiği ve bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Altman Z-skoru ortalamaları en düşük sektörler mobilya (2,02), gıda (2,49) ve basım ve yayın (2,69) olurken; en yüksek sektörler ise metal eşya (3,48) petrokimya (3,14) ve tekstil (3,01) sektörleri olmuştur. Bu skorlara bakarak, metal eşya, petrokimya ve tekstil sektörü hariç diğer tüm sektörlerin mali başarı olarak Altman’ın gri alan (1,23-2,99) olarak tarif ettiği alanda yer aldığı, sektörlerden hiç birisinin kritik skorun (1,23) altına inmediği görülmüştür. Yıllara göre bakıldığında genel olarak mali başarı skorlarının gıda ve tekstil sektörleri için yükseldiği; mobilya ve basım ve yayın sektörleri için düştüğü ve petrokimya ve metal eşya sektörleri için aynı kaldığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mali Başarı, Altman Z-skoru, sektör

ABSTRACT: This study compared the financial success of 334 public trading manufacturing firms in Turkey according their respective industries. Firm data was obtained from the COMPUSTAT database between 1990-2018. For financial success, Altman Z-Score was calculated for comparison. Findings indicated that Z-scores of the firms ranged from -2.98 to 6.61 and the average Z-score was 2.77. ANOVA test results showed that financial success varies according to the industry and the difference is statistically significant. While furniture (2.02), food (2.49), and printing and publishing (2.69) industries had the lowest Altman Z-score; metal goods (3.48), petrochemical (3.14) and textile (3.01) industries had the highest Z score. Based on these scores, all industries except metal goods, petrochemicals and textiles were classified in Altman's gray area (1.23-2.99) in terms of their financial successes. In terms of years, financial success scores in general increased for food and textile industries; decreased for the furniture and printing and publishing industries; and remained the same for the petrochemical and metal goods industries.

Key Words: Financial Success, Altman’s Z Score, Industry

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ Mİ, İKLİM SAVAŞLARI MI? KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ

İsmail GÖKDAYI

Dr. Öğretim Üyesi

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

ÖZET: Son zamanlarda küresel ısınma, iklim değişikliği gibi kavramlar, etkilerinin de giderek artması nedeniyle, hem yerel topluluklarda, hem de uluslararası topluluklarda ciddi olarak tartışılmaya başlanmıştır.

Dünya nüfusunun artışı ve gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki ekonomik, toplumsal ve çevresel gelişmişlik farklarının giderek açılması; teknolojide ve yapay zekâ uygulamalarındaki gelişmelerle birlikte, gelişmiş ülkelerin neden olduğu kirlenme ve küresel ısınmanın etkileri, çoğu gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkeleri doğrudan etkilemektedir. Gelişmiş ülkelerin kaynak temini sorunu, gelişmekte olan ülkelerdeki kaynakları tüketmekte (Amazon ve Borneo yağmur ormanlarının odun ve palm yağı ihtiyaçları için kesilmesi vb..) ve bu ülkelerde yaşayan insanların iklim koşullarından daha olumsuz bir şekilde etkilenmesi sorunu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma; “BM Sürdürülebilir Gelişme Hedefleri” doğrultusunda; iklim değişikliği ve iklim mülteciliği kavramlarını değerlendirecek ve iklim mülteciliğine karşı “BM Sürdürülebilir Gelişme Hedefleri”nin yeterliliğini ve sorunun kavramsal arka planlarını ortaya koymaya çalışacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim, Küresel Değişim, İklim Değişikliği.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN AİLE İÇİ ŞİDDETLE İLİŞKİSİ

The Relationship Between Domestic Violence and Dating Violence Attitudes Among Collage Students

Sayra LOTFİ

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü
slotfi@medipol.edu.tr

Kamile ERBAŞ

*Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul- Cerrahpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Sosyal Hizmet Anabilim Dalı*
kamile1108@gmail.com

Hilal Evrim KÜÇÜK, Gizem DEMİR, Banu EMECEN, Ayşe DOLKAN, Semanur AKPINAR

Lisans Öğrencisi, İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü
hekucuk@st.medipol.edu.tr gizem.demir@st.medipol.edu.tr bemecen@st.medipol.edu.tr
adolkan@st.medipol.edu.tr sakpinar@st.medipol.edu.tr

ÖZET: Flört şiddeti, bireylerin sevgi ve duygusal ilişki adı altında fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik, siber-sosyal şiddet türlerini partnerlerine uygulamasıdır. Bu araştırma bireyin aile içinde karşılaştığı şiddetin, flört şiddeti tutumuna etkisini ele almaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde, kesitsel, nicel bir araştırmadır. Basit tesadüfi örneklem yöntemiyle şu an flört ilişkisi olan ve/veya geçmişte flört ilişkisi deneyimi olmuş İstanbul'da vakıf üniversitesi öğrencilerinden oluşmaktadır. 198 kadın ve 196 erkek olmak üzere 394 kişiyle yüz yüze anket uygulanmıştır. Anket; demografik sorular, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, Aile içi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, öğrencilerin aile içi şiddet ve flört şiddetine ilişkin görüşleri ve deneyimlerine ilişkin sorulardan oluşmaktadır. Verilerin analizinde Kruskal-Wallis H, Mann Whitney U ve Spearman Korelasyon testleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, flört şiddetine ilişkin tutumun aile içi şiddete yönelik tutumla ilişkili olduğu; erkeklerin kadınlara göre; geniş aileye sahip olanlar, olmayanlara göre; çocukluk döneminde ailesi tarafından cezalandırılmış olanlar cezalandırılmayanlara göre flört şiddetine daha eğilimli olduğuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Flört Şiddeti, Aile İçi Şiddet, Sosyal Öğrenme Kuramı

ABSTRACT: Dating violence is the application of physical, psychological, sexual, economic, cyber-social violence to their partners under the name of love and emotional relationship. In this study, the impact of the violence that an individual has faced in the family on dating is analyzed. The study is a cross-sectional, quantitative research in the relational survey model. With the convenience sampling method, it is composed of individuals who have a dating relationship and / or have had an experience of dating relationship in the past. 394 people including 198 women and 196 men were interviewed face to face. The survey is composed of demographic questions, questions about the Date Violence Attitude Scale, the Attitude Scale for Domestic Violence, students' opinions about domestic violence and dating violence. Kruskal-Wallis H, Mann Whitney U and Spearman Correlation tests were used to analyze the data. As a result, attitudes towards dating violence are related to attitudes towards domestic violence. It was found that males and those with extended families and those who were punished by the family during childhood were more prone to dating violence.

Keywords: Dating Violence, Domestic Violence, Social Learning Theory

GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞININ TERÖR BOYUTU

The Terror Dimension of Migrant Trafficking

Meral BALCI

Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
mbalci@marmara.edu.tr

Bilgin BİRLİKSEVEN

Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Politik Ekonomi Bölümü
bilgin.birlikseven@hotmail.com

ÖZET: Günümüzde çatışmaların ve dolayısıyla istikrarsızlaşan bölgelerin artmasıyla yerlerinden edilen insanların sayısı ve beraberinde göçmen kaçakçılığı artış göstermektedir. Göçmen kaçakçılığı dünyanın birçok bölgesinde, özellikle Türkiye’de kaçak göçmenlerin yaşadıkları zorlu koşullar ve dramlar ile öne çıkarken gözardı edilen başka bir boyut daha vardır. Bu da göçmen kaçakçılığı vasıtasıyla terörizmin finansmanıdır. Uluslararası resmi kurum ve kuruluşların göçmen kaçakçılığı ile ilgili yayınladıkları raporlarda ortaya konulan rakamlar buradan kaynaklanan paranın çok yüksek miktarda olduğunu göstermektedir. Göçmen kaçakçılığında terör örgütlerinin buradan önemli gelir elde ettikleri tahmin edilmektedir. Bu çalışma ile hem bu suçun terör boyutuna dikkat çekmek, hem de bu konudaki literatürün yetersiz olmasından dolayı bu konu ile ilgili daha sonra yapılacak çalışmalara katkı sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca çatışma ve istikrarsızlığın olduğu bölgelerin, uluslararası toplum tarafından istikrara kavuşturulması gerektiği vurgulanmıştır. Sonuç olarak, terörizmin göçmen kaçırarak finans sağlamasını önlemek amacıyla çeşitli uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından çalışmalar yapıldığı, ancak sorun sahalarının yinelenildiği ve önerilen ve uygulanmakta olan çözümlerin yetersiz kaldığı görülmüştür. Makalenin araçlarını uluslararası resmi kurum ve kuruluşların konu ile ilgili yayınladıkları güncel raporlar, veriler ve makaleler oluşturmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göçmen Kaçakçılığı, Terörizmin Finansmanı, İnsan Kaçakçılığı, İstikrarsızlık, Terörizm

ABSTRACT: Today, the number of displaced people and the number of migrant traffickers are increasing with the rise of conflicts and unstable regions. Migrant trafficking is another dimension that has been overlooked in many parts of the world, especially in Turkey, with the harsh conditions and dramas of illegal migrants, which is the financing of terrorism through migrant trafficking. The figures presented in the reports published by international official institutions and organizations on migrant trafficking show that the money generated from this is very high. It is estimated that terrorist organizations have gained significant income from migrant trafficking. With this study, it was aimed to draw attention to the terror dimension of this crime and to contribute to the subsequent studies on this subject as the literature on this subject is insufficient. In addition, it has been emphasized that the regions where conflict and instability exist should be stabilised by the international community. As a result, it has been observed that various international institutions and organizations have been working to prevent terrorism from providing financing by trafficking migrants, but the problem areas have been repeated and the proposed and implemented solutions have been insufficient. The tools of the article are up-to-date reports, data and articles published by international official institutions and organizations on this subject.

Keywords: Migrant Trafficking, Financing of Terrorism, Human Trafficking, Instability, Terrorism

GÖÇ VE SOSYAL DIŞLANMA DÖNGÜSENE DAİR BİR TARTIŞMA

Mim Sertaç TÜMTAŞ

Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü

Öner ÇELİKKALELİ

Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ÖZET: Yaşadığımız yüzyılın en önemli sosyal sorunlarından biri göç ve buna bağlı oluşan sosyal dışlanmalardır. İki mekan arasındaki nüfus hareketinin çok daha ötesinde anlamları bünyesinde barındıran göç, belirli bir zaman diliminde veya süreklilik kazanmış bir biçimde, bir yerleşim biriminden diğerine doğru, bireysel ya da kitlesel olarak hareketi içeren ve genellikle bireysel açıdan daha iyi bir yaşam standardına ulaşma amacıyla gerçekleşen nüfus hareketidir. Göç, ekonomik, toplumsal, yönetsel, siyasal vb. nedenlerle yaşanır ve göçü veren ve göçü alan toplumların sosyo-ekonomik, politik ve kültürel yapılarında değişikliğe neden olmaktadır. Göçün sonuçları açısından tartışılabilir en önemli olgulardan biri de, özellikle kentsel mekanlarda, sosyo-ekonomik ve/veya etno-kültürel temellerde oluşan sosyal dışlamalardır.

Bu Çalışmada göç sonucu kentsel mekanlarda oluşan sosyal dışlanma dinamikleri, saha araştırma bulguları üzerinden irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Sosyal Dışlama, Mültecilik

2001 SONRASI AFGANİSTAN' DA KADINLARIN SİYASAL HAYATA KATILIMI

Women's Participation in Political Life in Afghanistan after 2001

Mohammad İsmail RAWOFİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı,

ismailrawofi1993@gmail.com

Merve TERLEMEZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı,

merve.terlemez42@gmail.com

ÖZET: 11 Eylül 2001 terör saldırılarının ardından, ABD müttefikleriyle birlikte Afganistan'da ki Taliban rejimine son vermiş ve bu olay Afgan halkının sosyal ve siyasal yaşamında özellikle de Afgan kadınları adına yeni bir dönemin de başlangıcı olmuştur. Askeri müdahale sonrası toplanan 2001 Bonn Konferansı ve 2010 Kabil Konferansı'nda alınan kararlara göre, Afganistan'ı yeniden yapılandıracak devlet sisteminde kadınların siyasal ve sosyal hayat içerisindeki görünmez rolü, merkezi bir sorun olarak görülmüş ve dikkat çekmiştir. Demokratik bir yönetim biçiminin benimsenmesiyle birlikte kadınlara önemli haklar tanınmış ve kadınların siyasal ve sosyal alanda yaygın bir şekilde yer alabilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Afganistan' da ki kadınların siyasi hayata katılımı konusunun akademik yazında pek yer bulamamış olması dikkat çekmektedir.

Bu çalışmamızda, 2001 yılı sonrası Afganistan'da yeni kurulan siyasal sistemde Afgan kadınlarının sosyal alanlarda görünürlüğü ve siyasal katılımı ile ilgili bir değerlendirme yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Siyasal Katılım, Afganistan, Taliban, cinsiyet.

ABSTRACT: Following the terrorist attacks of September 11, 2001, the US and its allies ended the Taliban regime in Afghanistan, which marked the beginning of a new era in the social and political life of the Afghan people, especially on behalf of Afghan women. According to the decisions taken at the 2001 Bonn Conference and the 2010 Kabul Conference after the military intervention, the invisible role of women in the political and social life in the state system that will restructure Afghanistan was seen as a central problem and attracted attention. With the adoption of a democratic form of governance, important rights have been granted to women and efforts have been initiated to enable women to become widely involved in the political and social spheres. It is noteworthy that the issue of women's participation in political life in Afghanistan has not been found much in the academic literature.

In this study, an evaluation will be made about the visibility and political participation of Afghan women in the social fields in the newly established political system in Afghanistan after 2001.

Keywords: Political Participation, Afghanistan, Taliban, gender.

SCOTT AHP YÖNTEMİYLE BİR GEMİ KAPTANI SEÇİMİ

The Selection of Shipmaster By Using Scott AHP Method

Muhammed BAMYACI

Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği
muhammed.bamyaci@kocaeli.edu.tr

Ezgi MANSUROĞLU

Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, Denizcilik İşletmeleri Yönetimi
mansurezqi@gmail.com

ÖZET: Personel seçimi, insan kaynakları yönetiminin ana unsurlarından biri olduğundan şirketler için büyük önem taşımaktadır. Bilindiği gibi personel seçme süreci bireysel yeteneklerin, becerilerin, motivasyonun, eğitim geçmişinin ve iş başvurusunda bulunanların ilgisinin ölçülmesini kapsar. Bu nedenle, doğru pozisyon için doğru kişinin doğru pozisyona alınması çok fazla zaman ve para harcamayı gerektirir. Seçim süreci göz önünde bulundurulduğunda Analitik Hiyerarşi Sürecinin nitel ve nicel verileri bir arada ele alması nedeniyle AHP, adayların değerlendirilmesi açısından yararlı bir araç olmuştur. Bu çalışmada önceki çalışmalardan farklı olarak Scott seçim ölçeğinin boyutu AHP modelinin kriterleri olarak uyarlanmıştır. Gemi kaptanı işe alımlarında AHP modelini değerlendirmek için çeşitli paydaşlar seçilmiş ve kriterlerin ağırlıklandırılmasında uzman olarak bu paydaşların görüşleri temel alınmıştır.

Anahtar kelimeler: *Kaptan seçimi, AHP, Scott, İnsan Kaynakları*

ABSTRACT: Since one of the key consideration of human resources management, personnel selection is of great importance for the companies. As it is well known personnel selection process includes measuring individual abilities, skills, motivation, training background and interest of job applicants. Therefore, recruitment of right person for right position necessitates spending a lot of time and money. AHP has been a useful tool for evaluation of candidates in regard to selection process due to the fact that the Analytic Hierarchy Process considers qualitative and quantitative data together. In this research, the dimension of Scott selection scale was adapted as the criteria of the AHP model unlike previous studies. In order to evaluate the AHP model in the shipmaster recruitment processes, different stakeholders were selected and the weighting of the criteria was determined based upon the opinions of these stakeholders as experts.

Keywords: *Shipmaster selection, AHP, Scott, Human Resources*

DENİZCİLİK ŞİRKETLERİNDE AHP İLE BİR İTİBAR ÖLÇÜM MODELİ OLUŞTURULMASI VE İTİBAR KRİTERLERİNİN AĞIRLIKLARININ BELİRLENMESİ

*Setting Up a Reputation Measurement Model Using with AHP in Maritime Companies and
Determination of Weights of Reputation Criteria*

Muhammed BAMYACI

*Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği,
muhammed.bamyaci@kocaeli.edu.tr*

Ezgi MANSUROĞLU

*Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, Denizcilik İşletmeleri Yönetimi
mansurezgi@gmail.com*

Emre SERT

*Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi, Denizcilik İşletmeleri Yönetimi
emre.sert8072@gmail.com*

ÖZET: Günümüz yoğun ve yıkıcı rekabet şartlarında avantaj elde edebilmek ve sürdürülebilirlik sağlamak için şirketlerin marka değerlerini korumak ve arttırmak en az maddi kaynakları kadar önemli hale gelmiştir. Paydaşlarına değer yaratmayı amaçlayan işletmelerin, bu paydaşların beklentilerini karşılamak için kurdukları hem akılcı hem de duygusal bağların bütünü kurumsal itibar olarak adlandırılmaktadır. Çalışmada Charles J. Fombrun (2000) tarafından geliştirilen itibar katsayı modelinin 6 ana kurumsal itibar bileşeni ve alt bileşenlerinin çok kriterli karar verme yöntemlerinden Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP) kullanılarak değerlendirilmesi ve ağırlıklarının belirlenerek denizcilik şirketlerinde strateji geliştirmekte fayda sağlayacak bir itibar ölçüm modeli oluşturulması hedeflenmiştir. Bu çerçevede denizcilik sektöründen uzmanlar ve en doğru algıyı tespit etmek için iletişim fakültelerinden akademisyenlerle görüşülmüş, gruplar hem kendi içlerinde ayrı hem de geometrik ortalamaları alınarak birlikte değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, ayrı ayrı değerlendirmede yüksek kalitede mal ve hizmet üretilmesi her iki taraf için de en önemli kriter olurken, genel değerlendirmede vizyon ve liderlik ana kriteri ilk sırayı almıştır. Akademisyenlere göre duygusal cazibe ikinci sırada olmasına rağmen, şirketler finansal performansı ön planda tutmuşlardır. Elde edilen bulguların özellikle uygulayıcılara değer yaratma perspektifini kazanmada yardımcı olacağı umulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kurumsal İtibar, AHP, Denizcilik

ABSTRACT: In order to gain competitive advantage and maintain sustainability, protecting and boosting brand values of companies has become as significant as their financial resources in today's intense and disruptive competition conditions. All rational and emotional ties established by businesses aspiring to create value for their stakeholders to meet the expectations of stakeholders are termed as corporate reputation. In this study, it is aimed to evaluate the 6 main institutional reputation criteria and sub-criteria of the Reputation Quotient Model developed by Charles J. Fombrun (2000) by using Analytical Hierarchy Process (AHP), which is one of the multi-criteria decision making methods, and establish a reputation measurement model that will be beneficial while developing strategies in maritime companies by determining their weights. In this respect, experts from the maritime sector and academics from faculties of communication were interviewed to determine the most accurate reputation perception. Groups were then evaluated both separately and by taking geometric means of two groups together. According to the results, producing high quality goods and services in the individual evaluation is the primary result for both sides, while vision and leadership are the main criteria in the overall evaluation. Although emotional attraction is the second most important factor from academics' point of view, companies placed financial performance at the forefront. It is hoped that the findings will help practitioners gain perspective of creating value.

Keywords: Corporate Reputation, AHP, Maritime

MOBİLYA ENDÜSTRİSİNDE TEDARİKÇİ SEÇİMİ: BULANIK KALİTE FONKSİYON GÖÇERİMİ UYGULAMASI

Supplier Selection in Furniture Manufacturing Company: Application of Fuzzy Quality Function Deployment

Muhittin SAĞNAK

Dr. Öğretim Üyesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

muhittin.sagnak@ikc.edu.tr

ÖZET: Gelişen teknoloji, günümüzün iş hayatını oldukça rekabetçi bir ortama getirmiş, pazar, her sektörden birçok firmanın rekabet halinde olduğu bir pazar haline gelmiştir. Bu rekabetçi pazarda, müşteri memnuniyetini yüksek tutmayı hedefleyen firmaların daha fazla talep gördüğü gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, son yıllarda, tedarik zinciri yönetimi kararları müşteri memnuniyetine etki eden stratejik kararlar haline gelmiştir. Bu kararlardan biri tedarikçi seçimidir, çünkü tedarikçi seçimi problemi nitel ve nicel seçim kriterlerini barındıran karmaşık bir karar verme problemidir. Tedarikçi seçimi için belirlenen kriterlere göre uygun tedarikçi seçimi problemi literatürde de uygulamaları olan bir alandır. Buna göre, bu çalışmada mobilya sektöründe yer alan bir firma için, öncelikle tedarikçi seçimi için uygun kriterler belirlenmiş, daha sonra ise Bulanık Kalite Fonksiyon Göçerimi (KFG) tekniği kullanılarak tedarikçi seçim sürecinde uygun tedarikçi seçimi yapılmıştır. “Ürünün Güvenilirliği” en önemli müşteri gereksinimi olarak, “Geri Dönüşüm İmkânı” en önemli teknik gereksinim olarak bulunmuştur. Birçok kriter dikkate alarak yapılan değerlendirme sonucuna göre, en iyi, yani en yüksek puan 3. tedarikçide bulunduğundan, 3. tedarikçi ile çalışılması gerektiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri Yönetimi, Tedarikçi Seçimi, Bulanık Kalite Fonksiyon Göçerimi

ABSTRACT: The developing technology has brought today's business life into a highly competitive market, and the market has become a market where many companies from all sectors compete. In this competitive market, it is observed that companies that aim to keep high customer satisfaction have seen a greater demand. In this context, in recent years, supply chain management decisions have become strategic decisions that affect customer satisfaction. One of these decisions is the supplier selection, because the problem of supplier selection is a complex decision-making problem that contains qualitative and quantitative selection criteria. The problem of selecting appropriate suppliers according to the criteria set for the supplier selection is a field that has applications in the literature. Accordingly, in this study, firstly, the appropriate supplier selection criteria for the furniture manufacturing company were determined, and then, Fuzzy Quality Function Deployment (QFD) technique was used to select the appropriate supplier in the supplier selection process. “Product Reliability” was found to be the most important customer requirement, “Recycling Opportunity” was found to be the most important technical requirement. According to the results of the evaluation made by taking into consideration many criteria, it is determined that, since the highest score is in the 3rd supplier, the best decision is to select 3rd supplier.

Keywords: Supply Chain Management, Supplier Selection, Fuzzy Quality Function Deployment

ÖZEL YAŞAMA SAYGI HAKKI VE DEVLETİN POZİTİF YÜKÜMLÜLÜKLERİ BAĞLAMINDA HATALI TIBBİ MÜDAHALELER: AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ VE TÜRK ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI IŞIĞINDA BİR İNCELEME

Faulty Medical Interventions in the Context of Right to Respect for Private Life: An Examination in the Light of European Court of Human Rights and Turkish Constitutional Court Decisions

Mustafa KARAMAN

Arş. Gör., Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,

m10karaman@gmail.com

ÖZET: Bu çalışma, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinde düzenlenen ve Anayasamızda da karşılığını farklı birkaç maddede bulan özel hayata saygı hakkını ve bu hakkın hatalı tıbbi müdahaleler (malpraktis) sonucu ihlal edilmesinin sonuçlarını incelemektedir. Özel hayata saygı hakkı devlet/kamu gücü tarafından ihlal edilebilmektedir. Bununla beraber, üçüncü kişiler de bu ihlali gerçekleştirebilmektedir. Üçüncü kişiler tarafından yapılan ihlallerin sonucunda ise devletin yerine getirmekte sorumlu olduğu birtakım pozitif yükümlülükler bulunmaktadır. Çalışmada bu pozitif yükümlülüklerin çerçevesi, güncel Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararları çerçevesinde ele alınmaktadır. Son zamanlarda özel hayatın ihlal edildiği başlıca alanların cinsel hayat, iş hayatı ve mahremiyet alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Bununla birlikte, malpraktis nedeniyle söz konusu hakkın ihlal edilmesi sonucu ile de sıkça karşılaşmaktadır. Bu bağlamda, müdahalenin gerçekleştirildiği hastanenin özel ya da kamu hastanesi olması, tıbbi müdahalelerde rıza, yargı sürecindeki asgari gereklilikler gibi başlıkların meselenin incelenmesi gereken başlıca unsurlarını oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel hayata saygı hakkı, Malpraktis, Pozitif yükümlülük, Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

ABSTRACT: The right to respect for private life, which is regulated in Article 8 of the European Convention on Human Rights and corresponds with a number of different articles in our Constitution, and the violation of this right as a result of malpractice is analyzed in this paper. The right to respect for private life can be violated by state/public power. However, third parties may also violate this right. There are some positive obligations to which the state is responsible as a result of violations by third parties. The framework of these positive obligations is discussed within the framework of current decisions of European Court of Human Rights and Constitutional Court. It has been observed that the main areas where private life has been violated recently have focused on sexual life, work life and privacy. However, violations of this right as a result of malpractice have been encountered frequently. In this context, it is considered that the topics such as whether the hospital where the intervention is performed is a private or public hospital, consent for medical interventions, minimum requirements in the judicial process constitute the main elements of the issue to be examined.

Keywords: The right to respect for private life, Malpractice, Positive obligation, Constitutional Court, European Court of Human Rights

TİCARİ İŞLETMENİN TİCARET ŞİRKETİNE DÖNÜŞMESİ

Transformation of Commercial Enterprise to The Trade Company

Nazmi OCAK

*Dr, Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi
nazmiocak@hotmail.com*

ÖZET: Ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile getirilen yeni bir düzenlemedir. İlk defa TTK ve Ticaret Sicil Yönetmeliği kapsamında ele alınmıştır. TTK m.11/1 uyarınca, ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir. TTK m.194/2'ye göre, ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi mümkündür. Bu işlemle ilgili olarak ticaret şirketlerinin tür değiştirmesine ilişkin TTK m.182 ila 193 hükümleri kıyas yoluyla uygulanacaktır. Kanun koyucu tür değiştirme hükümleri ile hukuki olarak biçim değiştiren şirketin aynı tüzel kişi olarak devamını hedeflemiştir. Tüzel kişiliği bulunmayan ticari işletme, tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketine dönüşebilmektedir.

Ticari işletmenin dönüşmek istediği şirketin kuruluşuna ait formaliteler yerine getirilerek tür değiştirme işlemi gerçekleştirilecektir. Yeni türe dönüştürülen şirket eskisinin devamı kabul edilecektir. Bu devamlılık sayesinde; ticari işletmenin yıllardan beri edindiği ticari itibarının da devamı sağlanacaktır.

Diğer taraftan, TTK sisteminde sermaye şirketlerinin şahıs şirketlerine dönüştürülmesine izin verilmediği halde, sorumluluk rejimi ne olursa olsun tüm şirketlerin ticari işletmeye dönüşmesi mümkündür.

Dönüşen şirketin ortaklarının sorumluluklarını ve iş sözleşmelerinden doğan borçları düzenleyen TTK m.190 ve 194/3 uyarınca kollektif ve komandit şirketlerin borçlarına ilişkin hükümler tüm ticari işletmeye dönüşme işlemlerine uygulanacaktır. Sermayenin kaybı veya borca batık olmaları halinde anonim ve limited şirketlerin ticari işletmeye dönüşmesine izin verilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Ticari işletme, Ticaret şirketi, Tür değiştirme, Dönüşme, Sorumluluk.

ABSTRACT: The transformation of commercial enterprise to the trade company is a new regulation regulated by the Turkish Commercial Code No. 6102. First time it is dealt with within the scope of TCC and Trade Registry Regulation. In accordance with Article 11/1 of the Turkish Commercial Code, the commercial enterprise is the business in which the operations aimed at providing income at a level exceeding the limit stipulated for the tradesman are carried out continuously and independently. According to TTK m.194 / 2, it is possible for the commercial enterprise to be transformed into a trading company. With respect to this transaction, the provisions of the Turkish Commercial Code no.182 to 193 shall be applied in a comparative manner. The legislator aimed at the continuation of the legal entity that changed its legal form as a legal entity with the provisions of the amendment. A commercial enterprise that does not have legal personality can be transformed into a legal entity.

The formalities related to the establishment of the company that the commercial enterprise wants to transform into shall be fulfilled and the type replacement shall be performed. The company that transformed to the new type will be considered as the continuation of the former. By the help of this continuity; the commercial reputation of the commercial enterprise for years will be maintained.

On the other hand, although it is not allowed to transform capital companies into individual companies in the TCC system, it is possible that all companies can be transformed into commercial enterprises regardless of the responsibility regime.

Provisions relating to the liabilities of the collective and limited liability companies shall be applied to all commercial enterprises in accordance with the provisions of the Turkish Commercial Code no.190 and 194/3, which regulate the responsibilities of the shareholders of the Company and the liabilities arising from the contracts. In case of loss of capital or debt in debt, it is not allowed to transform joint stock companies and limited liability companies into commercial enterprises.

Key Words: Commercial enterprise, Trading company, Type change, Transformation, Responsibility.

SON OSMANLI PADİŞAHI VAHDETTİN'NİN CÜLÛSUNUN İKDAM, SABAH, TANİN VE VAKİT GAZETELERİ'NE YANSIMALARI

The Reflections of The Enthronement of the last Ottoman Sultan Vahdettin, In the Newspapers of İkdam, Sabah, Tanin and Vakit

Nevim TÜZÜN

Dr. Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı

nevimtuzun@gmail.com

ÖZET : Osmanlı Devleti'nin otuz altıncı ve son padişahı olan VI. Mehmed Vahdettin, 1861 yılında İstanbul'da doğmuştur. Sultan Abdülmecid'in Gülistû Hanım'dan oğludur. Daha altı aylık iken babasını kaybetmesi üzerine genel olarak saray dışında Çengelköy'de bir hayat sürmüştür. Arapça ve Farsça bilen Vahdettin'nin İslam hukukuna dair geniş bilgisi bulunmaktadır. Ağabeyi olan V. Mehmed Reşad'ın 3 Temmuz 1918 tarihinde şeker hastalağından vefat etmiştir. Bunun üzerine İttihat ve Terakki Hükümeti, veliaht Vahdettin'e padişahın vefat ettiğini bildirerek Osmanlı tahtına davet etmişlerdir. Tahta çıkma konusunda isteksiz olduğu belirtilen veliaht Vahdettin, 4 Temmuz 1918 tarihinde 57 yaşında Osmanlı tahtına cülûs etmiştir. Bu çalışmada da son Osmanlı Sultanı olan Vahdettin'nin cülûsunun dönemin önemli gazetelerinden olan İkdam, Sabah, Tanin ve Vakit Gazeteleri'ne yansımaları ele alınmıştır. Tetkik ettiğimiz gazetelerde merhum padişah Sultan Mehmed Reşad'ın cenaze merasimden hemen sonra yeni padişah Vahdettin'nin cülûs töreninin her aşamasına adım adım yer verildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra mezkûr gazetelerde Sultan Vahdettin'nin cülûs ve biat törenine katılacak devlet erkânı ve Osmanlı milletinin önde gelen isimleri tek tek sayılarak, yapılacak olan törenleri katılmaları istenmiştir. Söz konusu gazetelerde ayrıca Sultan Vahdettin'nin padişah olmadan önceki hayatına ve kişisel özelliklerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Gazete, Cülûs, Vahdettin.

ABSTRACT : Mehmet VI Vahdettin, who was the thirty sixth and the last sultan of the Ottoman Empire, was born in İstanbul in 1861. was born in 1861 in Istanbul. He was the son of Sultan Abdülmecid from Gülistû Hanım. As he lost his father at the age of six months, he lived a life in Çengelköy away from the palace. Vahdettin, who knew Arabic and Persian, had a wide knowledge of Islamic law. On July 3, 1918, his elder brother, Mehmed V Reşad, died of diabetes. Upon this, the Government of the Union and Progress Party invited Vahdettin to the throne by declaring the death of the sultan. Vahdettin, who was said to be reluctant to come to the throne, ascended the Ottoman throne on July 4, 1918 at the age of 57. In this study, the reflections of the enthronement of the last Ottoman Sultan, Vahdettin, in the newspapers of İkdam, Sabah, Tanin and Vakit, which were prominent newspapers of the period, were discussed. In the newspapers we examined, it was seen that every stage of the enthronement ceremony of Sultan Vahdettin was covered step by step right after the funeral of Sultan Mehmed Reşad. In addition to these, the prominent names of the Ottoman nation and the state officials to participate in the enthronement and oath-taking ceremony of Sultan Vahdettin were individually listed and asked to attend the ceremonies in the mentioned newspapers. In the newspapers, the previous life and personal characteristics of Sultan Vahdettin were also mentioned.

Keywords: Ottoman Empire, Newspaper, Enthronement, Vahdettin.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE ORTAYA ÇIKAN MESKÛKÂT MESELESİNİN TANİN GAZETESİ'NE YANSIMALARI

The Reflections of the Issue of Coins (Sikke) that Appeared During the First World War in Tanin Newspapers

Nevim TÜZÜN

Dr. Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı

nevimtuzun@gmail.com

ÖZET: Son dönemde dâhil olduğu Trablusgarp ve Balkan Savaşları sonucunda siyasi ve askeri durumunun yanı sıra ekonomisi de oldukça kötü bir halde iken Birinci Dünya Savaşı'na giren Osmanlı Devleti, söz konusu savaşı finanse edebilmek için çeşitli yöntemlere başvurmak zorunda kalmıştır. Osmanlı Hükümeti, bu doğrultuda geleneksel yöntemleri ve ek kaynakları kullanmayı denemiş ancak savaşı finanse edebilmesi mümkün olamamıştır. Osmanlı Hükümeti bu nedenle borç almak için Almanya'nın kapısını çalmıştır. Devlet, savaş sürecinde Almanya'dan yüklü miktarda borç alarak karşılığında kâğıt para tedavüle çıkarmıştır. Ancak çıkarılan kâğıt paralar Osmanlı ülkesinde meskûkât meselesinin yaşanmasına neden olmuştur. Zira tedavüle sürülen kâğıt paralar nedeniyle halk arasında gittikçe ivme kazanan meskûkât diğer bir ifade ile bozuk para noksanlığı sorunu baş göstermiştir. Bu çalışmada da söz konusu süreçte meydana gelen meskûkât meselesinin Tanin Gazetesi'ne yansımaları ele alınmıştır. İncelediğimiz mezkûr gazetede meskûkât meselesinin savaşın sürdüğü 1916 yılında arttığı tespit edilmiştir. Gazetede yer alan yazılarda meskûkât noksanlığının ortaya çıkış nedenlerine ve Osmanlı halkının söz konusu noksanlıktan ötürü gündelik alışverişlerde çektikleri sıkıntıya temas edilmiştir. Gazetede ayrıca savaş sürecinde bozuk paranın oldukça az olmasından dolayı kimsenin çeyrek lirayı bile bozurmaya yanaşmadığı ifade edilerek, işi sarraflık olmayan bazı kimselerin meskûkât üzerinden ihtikârlık yaptıkları belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı, Meskûkât, Tanin Gazetesi.

ABSTRACT: The Ottoman Empire, which entered the First World War while its economic as well as political and military situation was very poor as a result of the Tripoli and the Balkan wars which it was recently involved in, had to resort to various methods to finance the war in question. In this respect, the Ottoman Government tried to use traditional methods and additional resources, but it was not possible to finance the war. Therefore, the Ottoman government applied to Germany to get loans. In the course of the war, the state borrowed large amounts of debts from Germany and issued banknotes. However, the banknotes led to the problem of coins in the Ottoman country. Due to the banknotes issued, the public started to experience gradually increasing lack of coins. In this study, the reflections of the coins issue in the related period in Tanin Newspaper were discussed. In the newspaper examined, it was determined that the issue of coins gained momentum in 1916 when the war was still continuing. The articles in the newspaper mentioned the reasons for the lack of coins and the difficulties that the Ottoman people experienced in their daily shopping due to this deficiency. It was also reported in the newspaper that because of the relatively low number of coins during the war period, no one wanted to change even a quarter Lira, and that some people who were not even bankers profiteered over this lack of coins.

Keywords: Ottoman Empire, First World War, Coins, Tanin Newspaper.

OSMANLI SULTANI V. MEHMED REŞAD'IN VEFATININ İKDAM, SABAH, TANİN VE VAKİT GAZETELERİ'NE YANSIMALARI

The Reflection of Death of Ottoman Sultan Mehmed V Reşad in the Newspapers of İkdam, Sabah, Tanin and Vakı

Nevim TÜZÜN

Dr. Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı

nevimtuzun@gmail.com

ÖZET : Osmanlı Devleti'nin otuzbeşinci padişahı olarak 27 Nisan 1909 tarihinde tahta çıkan V. Mehmed Reşad, Sultan Abdülmecid'in oğludur. Onun saltanatında Osmanlı Devleti'nin yönetimi kendisinden ziyade İttihad ve Terakki Hükümeti'nin elinde olmuştur. Padişah Reşad'ın döneminde devlet, ard arda yıkıcı savaşlar ile karşı karşıya kalmıştır. Zira Trablusgrab, Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı onun döneminde cereyan etmiştir. Dokuz yıl Osmanlı tahtında kalan Sultan Reşad, ikamet ettiği Yıldız Sarayı'nda 3 Temmuz 1918 tarihinde şeker hastalığından dolayı vefat etmiştir. Merhum padişahın cenazesi Eyüp'teki türbesine defnedilmiştir. Bu araştırmada da Osmanlı Sultanı V. Mehmed Reşad'ın vefatının dönemin önemli gazetelerinden olan İkdam, Sabah, Tanin ve Vakı Gazeteleri'ne yansımaları ele alınmıştır. İncelediğimiz mezkûr gazetelerde Sultan Mehmed Reşad'ın vefatına geniş yer verildiği görülmektedir. Gazeteler merhum padişahın cenaze merasiminin her safhasını detaylı bir şekilde anlatmıştır. Gazetelerin manşetten verdiği haberlerde padişahın vefatının Osmanlı milletinde meydana getirdiği derin üzüntüye yer verilmiştir. Basında merhum padişahın "Cennetmekân" ve "Hakan-ı Mağfûr" olarak bahsedilmiştir. Bunlarla birlikte gazetelerde padişahın vefatından dolayı müttefik devletlerin gönderdiği taziye telgrafları yayınlanmış ve padişahın vefatının yabancı basındaki yansımalarına değinilmiştir.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, Vefat, Gazete, Mehmed Reşad.

ABSTRACT: Mehmed V Reşad, who came to the throne on 27 April 1909 as the thirty fifth sultan of the Ottoman State, was the son of Sultan Abdülmecid. In his reign, the administration of the Ottoman Empire was more in the hands of the Union and Progress Government. In the reign of Sultan Reşad, the state experienced successive destructive wars. In fact, the War of Trablusgrab, Balkan Wars and the First World War took place during his reign. Sultan Reşad, who remained on the Ottoman throne for nine years, died on 3 July 1918 in Yıldız Palace where he resided due to diabetes. The corpse of the deceased sultan was buried in the tomb in Eyüp. In this research, the reflections of the death of Ottoman Sultan Mehmed V Reşad in the important newspapers of the period such as İkdam, Sabah, Tanin and Vakı were discussed. It is seen that the death of Sultan Mehmed Reşad was given a wide coverage in the newspapers reviewed. The newspapers described each phase of the funeral of the deceased sultan in details. In the news given by the newspapers in the headlines, the deep sorrow caused by the death of the sultan in the Ottoman nation was mentioned. In the press, the deceased sultan was referred to as "Cennetmekân" and "Hakan-ı Mağfûr" ('resting in heaven' and 'deceased emperor', respectively). In addition to these, telegrams of condolences on the death of the sultan sent by the allied states were published in the newspapers and the reflections of the death of the sultan in the foreign press were mentioned.

Keywords: Ottoman Empire, Death, Newspaper, Mehmed Reşad.

ISPARTA KENTİ'NDEN BİR MODERN DÖNEM CAMİ ÖRNEĞİ: VALİDE CAMİ

A modern period mosque example from the Isparta City: Valide Mosque

Nurcihan AKDAĞ

Doktorant, Süleyman Demirel Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık, Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı

nurcihanakdag@gmail.com

Şefika Gülin BEYHAN

Prof.Dr. ,Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Bina Bilgisi Ana Bilim Dalı

gulinbeyhan@sdu.edu.tr

ÖZET: Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile ulusal bilinç kavramı hakimiyet kazanmıştır. Bu dönemde yeni değerlerin ortaya çıkması, sosyal ve kültürel değişimler cami mimarisini de etkilemiştir. Cumhuriyet ve modern akımların etkisi ile cami mimarisinde farklı mimari arayışlara gidilmeye başlanmış ancak arayışlar istenen düzeye ulaşamamıştır. Günümüz cami mimarisinde genel olarak inşa edilen cami yapılarının Osmanlı Dönemi Mimar Sinan üslubuna benzer mimari unsurlara göre biçimlendiği ve taklit eserler olduğu görülmektedir. Taklit eserlerden ayrılarak modern dönem izleri taşıyan cami mimarisi örnekleri nicelik ve nitelik olarak azdır. Bu örneklerden biri de Isparta kent merkezinde bulunan Valide Cami'dir.

1965 yılında yapılan Valide Cami; konum itibarıyla trafik akışının yoğun olduğu ana cadde üzerinde yer almakta olup döneminde yapılmış olan diğer camilerden ayrılarak modern izleriyle kent kimliğine katkı sağlamaktadır. Valide Cami, dikdörtgen planlı olarak inşa edilmiştir. Yapı, oran, renk, biçim ve konum açısından, kent içinde simgesel bir değere sahiptir. Simetrik dengeye sahip olan cami, 'V' kolonlar, kövke taş kaplaması, prekast elemanlar ile modern dönem karakteristiğini yansıtmaktadır. Modern dönem camilerine örnek olabilecek olan yapı, mimari çağının özelliklerini taşımaktadır.

Bu araştırma, Cumhuriyet ile birlikte inşa edilmiş olan cami mimarisinde modern kimliğe sahip bir örnek olarak Valide Cami'nin kent mimarisine kattığı değer ve mimari kimliği incelemektedir. Dönemin mimari özelliklerinin kent belleğinde yer edinmesi kent kimliği açısından önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Cumhuriyet Mimarlığı, Modern dönem, Bellek, Mimari kimlik, Cami

ABSTRACT: The concept of national consciousness with the establishment of the Republic of Turkey has gained dominance. In this period, the emergence of new values and social and cultural changes affected the mosque architecture. With the influence of the Republic and modern movements, different architecture searches were started in the architecture of the mosque, but the quests did not reach the desired level. It is seen that the mosque buildings, which were built in today's mosque architecture, are shaped according to similar architectural elements with the style of Mimar Sinan in the Ottoman Period and they are imitation works. The examples of mosque architecture that carry the traces of the modern period are less in terms of quantity and quality. One of these examples is Valide Mosque located in Isparta city center.

Valide Mosque, built in 1965; It is located on the main street where traffic flow is intense, and it contributes to urban identity with its modern traces. Valide Mosque was built as a rectangular plan. The structure has a symbolic value in the city in terms of ratio, color, form and location. The mosque, which has a symmetrical balance, reflects the characteristics of the modern period with 'V' columns, stone cladding in the vestibule, precast elements. The building, which could serve as an example for modern mosques, bears the characteristics of the architectural era.

This research examines the value and architectural identity of the Valide Mosque, which has a modern identity in the architecture of the mosque, which was built together with the Republic. The architectural features of the period are important for the city's identity in the city memory.

Keywords: Republican architecture, Modern period, Memory, Architectural identity, Mosque

YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TRAFİK YOĞUNLUĞU TAHMİNİNE DAİR KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA

A Conceptual Study on Estimation of Traffic Intensity with Artificial Neural Networks

Bülent SEZEN

Prof. Dr., Gebze Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü

bsezen@gtu.edu.tr

Nurullah TAŞ

Araştırma Görevlisi, Gebze Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü

nurullahtas@gtu.edu.tr

ÖZET: Şehir yaşamının en büyük problemlerinden olan trafik yoğunluğunun insan yaşamındaki olumsuz etkilerini en aza indirmek için, doğru ve etkili tedbirler almaya, bunun için de mevcut yaşanan ve gelecekte yaşanması muhtemel olan trafik sıkışıklığına dair doğru tahminler yapmaya ihtiyaç vardır. Literatürde, yapay sinir ağları kullanılarak başarılı tahmin sonuçlarının alındığı görülmüştür. Bu çalışmada; mevcut yoğunluk, meydana gelebilecek kaza sayısı ve yaşanacak hava durumu, yolun hacim kapasitesi ve trafiğe katılması olası araç sayıları yoğunluğa neden olabilecek parametreler olarak belirlenmiştir. Bu parametrelerin bazıları önceki çalışmalarda ayrı ayrı ya da birlikte kullanılmışsa dahi, literatürde bu beş parametrenin aynı anda incelenmediği görülmüştür. Parametrelerin kullanımıyla yoğunluk tahmini yapılabilmesi için öncelikle, yolun hacim kapasitesi hariç, diğer parametrelerin ayrı ayrı tahmin edilmesi gerekmektedir. Bu ilk tahminin çıktıları kullanılarak, trafik yoğunluğuna dair yapılacak ikinci ve nihai bir tahminle, son parametre olan yol hacim kapasitesine göre yoğunluk değerlendirmesi yapılacaktır. Alınacak sonuçlar mevcut çalışmaların doğruluk derecesini iyileştirilebileceği gibi, büyük yoğunluğu kısa vade için yapılmış çalışmalardan farklı olarak, daha uzun vadeli tahminlere fırsat verebileceği beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: YSA, Trafik Yoğunluğu, Trafik Kazası, Hava Koşulları, Kapasite

ABSTRACT: In order to minimize the negative effects of traffic intensity on human life, which is one of the biggest problems of city life, it is necessary to take correct and effective measures, and for this, to make accurate predictions about the current and future traffic congestion. In the literature, it was seen that successful prediction results were obtained by using artificial neural networks. In this study; the current density, the number of accidents that could occur and the weather conditions to be experienced, the volume capacity of the road and the number of vehicles that could be included in the traffic were determined as parameters that could cause the intensity. Although some of these parameters were used separately or together in previous studies, it was seen that these five parameters were not examined in the literature at the same time. First of all, other parameters must be estimated separately except for the volume capacity of the road. By using the outputs of this initial estimate, a second and final estimation will be made about the traffic density and a density assessment will be made according to the road volume capacity, which is the last parameter. The results are expected to improve the accuracy of the short-term studies, also unlike the vast majority in the literature, it is expected to provide longer-term estimates.

Keywords: ANN, Traffic Density, Traffic Accidents, Weather Conditions, Capacity

ERGENLERİN CİNSİYET, AKADEMİK ALAN VE EBEVEYN TUTUMLARINA GÖRE MİZAH TARZLARININ İNCELENMESİ

Investigation of Adolescents' Humor Styles according to Gender, Academic Field, and Parental Attitudes

Öner ÇELİKKALELİ

*Doç. Dr., MSKÜ Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR ABD,
celikkaleli@gmail.com*

Mim Sertaç TÜMTAŞ

*Doç. Dr., MAKÜ, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,
mimsertac@gmail.com*

ÖZET: Mizah, Yerlikaya'ya (2003) göre, bir kişilik özelliği olarak üstünlük göstergesi olarak kabul edilmektedir ve olumlu mizah duygusuna sahip bireylerin bununla beraber olumlu kişilik özelliklerine de sahip oldukları kabul gören yaygın bir düşüncedir. Bu çerçevede araştırmanın amacı, ergenlerin cinsiyet, okudukları alan ve ebeveyn tutumlarına göre mizah tarzlarını karşılaştırarak incelemektir. Bu amaçla, 500'ü kadın, 363'ü erkek toplam 863 ergenden veri toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak Bilgi Formu ve Mizah Tarzları Ölçeği kullanılmıştır. Ergenlerin cinsiyetlerine göre elde edilen bulgulara göre, katılımcı mizah tarzında kadınlar erkeklere göre daha yüksek puan ortalamalarına sahipken, saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizah tarzlarında erkeklerin puanları kadınların puanlarından daha yüksektir. Alanları açısından, katılımcı mizah tarzı ve kendini geliştirici mizah tarzları anlamlı bir biçimde farklılaşırken, saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizah tarzları anlamlı bir biçimde farklılaşmamaktadır. Anne tutumu açısından, katılımcı, kendini geliştirici, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzlarında anlamlı farklılaşma olmaktadır. Baba tutumu açısından incelendiğinde, katılımcı mizah, kendini geliştirici mizah ve kendini yıkıcı mizah tarzlarının anlamlı bir biçimde farklılaştığı, buna karşın, saldırgan mizah tarzının farklılaşmadığı görülmektedir. Elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mizah tarzları, ebeveyn, tutum

ABSTRACT: According to Yerlikaya (2003), humor is accepted as an indicator of superiority as a personality trait and it is widely accepted that individuals with positive sense of humor also have positive personality traits. In this context, the aim of the study is to examine adolescents' humor styles according to gender, field of study and parental attitudes. For this purpose, data were collected from 863 adolescents (500 females and 363 males). Information Form and Humor Styles Scale were used as data collection tools. According to the findings of the gender of adolescents, women had higher mean scores in terms of participatory humor than men, whereas men had higher scores in aggressive humor and self-destructive humor than women. In terms of their fields, participatory humor and self-improving humor styles differ significantly, while aggressive humor and self-destructive humor styles do not differ significantly. In terms of maternal attitude, there is a significant difference in participatory, self-enhancing, aggressive and self-destructive humor styles. When the father attitude is examined, it is seen that participatory humor, self-improving humor and self-destructive humor styles differ significantly, whereas aggressive humor style does not differ. The findings were discussed and interpreted in the light of the literature.

Keywords: Humor styles, parent, attitude

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE KARAR VERME STRATEJİLERİ VE GENEL YETKİNLİK İNANCININ İNCELENMESİ

Investigation of Decision Making Strategies and General Self-efficacy Belief in University Students

Öner ÇELİKKALELİ

Doç. Dr., MSKÜ Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR ABD, celikkaleli@gmail.com

Mim Sertaç TÜMTAŞ

Doç. Dr., MAKÜ, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, mimsertac@gmail.com

ÖZET: Günlük yaşamlarında bireyler sosyal, ekonomik, psikolojik ve akademik konularda birçok seçenek arasından bir tanesini seçmek yönünde kararlar vermek durumunda kalabilmektedirler. Karar verme davranışı, “bireyin bir konuda karar vermesi gerektiğinin farkına varmasıyla başlayan ve bireyin bu durum karşısında ne zaman ve nasıl karar vereceğini belirlemesi ile sonlanan bir etkinlik” (Kuzgun, 2000) olarak ifade edilmiştir. Ancak bu karar verme süreci bazı bireyler için oldukça kolay gerçekleşebiliyorken birçok birey için ise zorlu bir süreç olabilmektedir. Zorlu ve karmaşık bu süreçte bireyler sahip oldukları birçok psikolojik özelliklerinden dolayı farklı stratejiler kullanabilmektedirler. Bu özelliklerden bir de, “kişinin bir performansı başarılı bir biçimde yapabilmeye yönelik eylemleri organize etme ve bu eylemleri yerine getirme kapasiteleri hakkındaki inançları” olarak tanımlanan (Bandura, 1986) yetkinlik inancı olabilir. Bu genel çerçevede çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde karar verme stratejileri ve yetkinlik inançları arasındaki ilişkileri incelemek ve cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre karşılaştırmaktır. Bu amaçla, 162’si kadın, 56’sı erkek toplam 218 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak Karar Verme Stratejileri Ölçeği ve Genel Yetkinlik İnancı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen ilk bulgulara göre, genel yetkinlik inancı ile iç tepisel karar verme, bağımlı karar verme ve kararsızlık arasında negatif yönde; mantıklı/sistemik karar verme arasında ise pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. İkinci olarak, cinsiyetler açısından ne karar verme stratejileri ne de genel yetkinlik inançları farklılaşmamaktadır. Son olarak sınıf düzeylerine göre, öğrencilerin karar verme stratejileri ve genel yetkinlik inançlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Bulgular literatür ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karar verme, yetkinlik inancı, üniversite öğrencisi

ABSTRACT: In their daily lives, individuals may have to make decisions about social, economic, psychological and academic issues. Decision-making behavior is expressed by Kuzgun (2000) as an activity that starts with the realization that an individual has to make a decision on any subject and ends with the determination of when and how an individual makes a decision. However, this decision-making process can be quite easy for some individuals and it can be a challenging process for many individuals. In this challenging and complex process, individuals can use different strategies due to their many psychological characteristics. One of these characteristics could be the belief of self-efficacy, which is defined as one's beliefs about the capacity to organize and perform actions to successfully performance (Bandura, 1986). The aim of this study is to examine the relationships between decision making strategies and competence beliefs in university students and compare them according to gender and grade variables. For this purpose, data were collected from 218 university students, 162 female and 56 male. Decision-making Strategies Scale and General Competence Belief Scale were used as data collection tools. According to the preliminary findings of the study, there was a negative correlation between general competence belief and internal reactive decision making, dependent decision making and indecisiveness; there is a positive significant relationship between logical/systematic decision making. Secondly, neither decision-making strategies nor general competence beliefs differ significantly by gender. Finally, according to grade levels, it is seen that students' decision making strategies and general competence beliefs do not differ. The findings were discussed and interpreted in the light of literature.

Keywords: Decision making, self-efficacy belief, university students

POLİTİK OLAYLARIN BİST 100 ENDEKSİNİN VOLATİLİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ

The Impact of Political Events on the Volatility of BIST 100 Index

Gamze VURAL

Doç. Dr. Çukurova Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü

gvural@cu.edu.tr

Fela ÖZBEY

Dr. Çukurova Üniversitesi, İİBF, Ekonometri Bölümü

fozbey@cu.edu.tr

Özcan KUZULU

Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü

ozcan@ozcankuzulu.com

ÖZET: Hisse senedi getirilerini etkileyen ve sistematik risk (piyasa riski) ve sistematik olmayan risk olarak sınıflandırılan iki temel risk kaynağı bulunmaktadır. Sistematik olmayan risk; faaliyet riski, finansal risk ve yönetim riski gibi çeşitlendirilebilir riskleri içerirken sistematik risk çeşitlendirilemeyen risk olarak nitelendirilir. Sistematik riskin kaynakları ise makroekonomik faktörler ve politik olaylardır. Bu çalışmanın amacı, sistematik risk kaynakları içerisinde önemli yer alan politik risk yaratabilecek olayların hisse senedi piyasası volatilitesi üzerine etkilerini gözlemlemektir. Bunun için 01.01.2012-26.05.2019 dönemini kapsayan haftalık veriler kullanılarak BIST100 endeksinin volatilitesi ARCH modelleri ile modellenmiş, volatilitede belirgin artışın olduğu dönemler tespit edilmiş ve bu dönemlerdeki siyasi olaylar gözden geçirilmiştir. 2013 Gezi Parkı Olayları, 2016'da 15 Temmuz Darbe Kalkışması ve 24 Haziran 2018 seçimleri sonrasında kabine değişikliği dönemleri volatilitenin en çok arttığı dönemlerdir. En büyük volatilitate artışı 15 Temmuz Kalkışması sürecinde görülse de etkileri kısa sürmüştür. 2013 Gezi Parkı Olayları ve kabine değişikliği dönemlerinde volatilitate nispeten daha düşük olmuştur ancak etkileri daha uzun sürmüştür. Aşırı oynaklığın 2018 yaz döneminde devam etmesinde dolar krizinin etkisi olduğu da söylenebilir. Ayrıca 2015 Bank Asya'nın TSMF'ye devri, Suriye ve Rus uçaklarının düşürülmesi, 2015 17-25 Aralık olayı, 2015 7 Haziran genel seçimlerinde koalisyon hükümeti ihtimali süreçlerinde de volatilitenin önemli düzeyde arttığı gözlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Politik Risk, BİST 100, Volatilitate, ARCH

ABSTRACT: There are two main sources of risk that affect stock returns and are classified as systematic risk (market risk) and non-systematic risk. While non-systematic risk includes diversifiable risks such as operational risk, financial risk and management risk; systematic risk is defined as undiversifiable risk. The sources of systematic risk are macroeconomic factors and political events. The aim of this study is to observe the effects of events that may cause political risk which are important in systematic risk sources on stock market volatility. For this purpose, using weekly data covering 01.01.2012-26.05.2019, volatility of BIST100 index was modeled by ARCH models, periods of high volatility and political events in these periods were determined. 2013 Gezi Park Incidents, 2016 July 15 coup attempt and the cabinet change after 24 June 2018 elections are the periods in which volatility increased the most. Although the highest increase in volatility was observed after the July 15 coup attempt, the effects were temporary. During 2013 Gezi Park Incidents and cabinet change periods, the volatility was relatively low, but effects of these events were longer lasting. Also, the dollar crisis had an important impact on the excessive volatility in the summer of 2018. In addition, an increased volatility is observed with transfer of Bank Asya to SDIF, the downing of Syrian and Russian warplanes, the 17-25 December event, June 7 general elections and the probability of coalition government after the elections in 2015.

Keywords : Political Risk, BIST100, Volatility, ARCH

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMI VE SALDIRGANLIK: AHLAKİ UZAKLAŞMANIN ARACI ROLÜ

Problematic Internet Use and Aggression among High School Students: Moral Disengagement as a Mediator

Rukiye Meryem PARLADICI

*Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Bölümü
Klinik Psikoloji Tezli Yüksek
rmsoydemir@gmail.com*

Halime Şenay GÜZEL

*Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Bölümü
senaysenyuva35@gmail.com*

ÖZET: Ahlaki uzaklaşma bireylerin ahlaki olmayan bir davranışa gerekçeler oluşturarak, ardından gelebilecek rahatsızlık hissi veren duygu ve düşüncelerle arasına mesafe koymalarına yardımcı olan sosyal bilişsel bir mekanizmadır. Çocuk ve ergenlerde ahlaki uzaklaşma, saldırganlık, suç meyillilik, akran zorbalığı, azalan olumlu sosyal davranışlar ile ilişkilendirilmektedir (Bandura, 1999). Ergenlik dönemi bu mekanizmaların gelişiminde ve değişiminde önemli bir periyottur. Bu çalışmanın amacı hassas bir popülasyon olan ergenlerde problemlİ İnternet kullanımı ve saldırganlık arasındaki ilişkide ahlaki uzaklaşmanın aracı rolünü değerlendirmektir. Bunun yanı sıra, İnternet kullanım amaçlarına göre problemlİ İnternet kullanımı, saldırganlık ve ahlaki uzaklaşmadaki farklılaşmalar incelenecektir. Çalışmada demografik bilgi formu, İnternette Bilişsel Durum Ölçeği, Ahlaki Uzaklaşma Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği kullanılmıştır. Örneklem grubunu Konya'dan 269 kız 210 erkek lise öğrencisi (n = 479) oluşturmaktadır. Analizler SPSS Statistics 23 ve IBM SPSS Amos 21 paket programları üzerinden yapılmıştır. Problemlİ İnternet kullanımının artan ahlaki uzaklaşma ve saldırganlık ile ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Ahlaki uzaklaşmanın problemlİ İnternet kullanımı ile düşmanlık ve toplam saldırganlık arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü oynadığı görülmüştür. Ahlaki uzaklaşmanın problemlİ İnternet kullanımı ile fiziksel saldırganlık, öfke ve sözel saldırganlık arasındaki ilişkide tam aracılık rolü oynadığı görülmüştür. İnternetin kullanım amaçlarına göre katılımcıların problemlİ İnternet kullanımı, ahlaki uzaklaşma ve saldırganlık düzeylerinde farklılaşmalar görülmüştür. Sonuç olarak, problemlİ İnternet kullanımı ve saldırganlık ilişkisinin katmanlı bir ilişki olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Problemlİ İnternet kullanımı, ahlaki uzaklaşma, saldırganlık

ABSTRACT: Moral disengagement is a socio-cognitive mechanism that helps individuals construct justifications for immoral actions and helps them disengage from disturbing feelings and thoughts that follows those actions. Moral disengagement is found to be closely linked to aggression, transgressive behaviors, bullying and decreasing prosocial behaviors among children and adolescents (Bandura, 1999). Adolescence is a critical period for the development of these mechanisms as well as alterations in these mechanisms. The aim of this study is to analyze the mediating role of moral disengagement in the relationship between problematic Internet use and aggression among adolescents, a particularly vulnerable population. In addition, whether problematic Internet use, aggression and moral disengagement differs according to the aims of the Internet use will be explored. Demographic Information Form, Online Cognitions Scale, Moral Disengagement Scale and Buss-Perry Aggression Scale was utilized in the study. The sample consisted of 269 female and 210 male (n = 479) high school students from Konya. Analyses were conducted using SPSS Statistics 23 and Amos 21 software packages. Problematic Internet use was found to be associated with increasing moral disengagement and aggression. Moral disengagement partially mediated the relationship between problematic Internet use and hostility and overall aggression. Moral disengagement fully mediated the relationship between problematic Internet use and physical aggression, verbal aggression and anger. Problematic Internet use, aggression and moral disengagement levels of the participants differed based on the aims of Internet use. It is concluded that, the relationship between problematic Internet use and aggression is a complex one.

Keywords: Problematic Internet Use, moral disengagement, aggression

TÜRKİYE'DE KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASININ İNSAN HAKLARI İLE OLAN İLİŞKİSİ: 2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU'NUN 65. MADDESİNE DAİR BİR DEĞERLENDİRME³

Protection Of Cultural Assets With The Relation Of Human Rights In Turkey: An Assessment Of Article 65 Of The Law No. 2863 On The Protection Of Cultural And Natural Assets

Seçkin ÖZTÜRK

Avukat, Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı, seckinozturk2013@gmail.com

ÖZET: Dinamik bir yapıya sahip olan insan hakları gelişim sürecinde farklı alanda ve konuda birçok hakkı içerisine dahil etmiş ve her yeni insan hakkı diğer hakların tamamlayıcı bir parçasını oluşturmuştur. Benzer bir ilişki ve gelişim süreci kültür varlıklarının korunması açısından da gözlemlenir. Kültür varlıklarının korunması konusundaki yaklaşım, yakın zamana kadar sadece sınırları içerisinde kültür varlığı bulunan devletin koruma anlayışına göre farklılık göstermiş, bu durumun sonucunda da birçok kültür varlığı yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Bugün bir kültür varlığının sadece bulunduğu devletin değil, tüm insanlığın ortak bir değerini oluşturduğu ve kültür varlıklarının korunmasının bir insan hakkı teşkil ettiği kabul edilmektedir. Ancak bu tespit ülke sınırlarında kültür varlığı bulunan devletin koruma ve gözetim yükümlülüğünün ortadan kalktığı anlamına gelmemektedir. Bu kapsamda hem tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelerin hem de 2863 sayılı Kanun'un öngördüğü yükümlülükler kapsamında kültür varlıklarının korunmasına yönelik kural ve uygulamaların ceza hukuku normlarıyla desteklenmesi gerekmektedir. Söz konusu normların hürriyeti bağlayıcı cezalar ihtiva etmesi, en az diğer koruma yöntemleri kadar büyük bir öneme sahiptir. Bu kapsamda çalışmamızda kültür varlıklarının korunması ile insan hakları arasındaki ilişki, bu alanda tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler ve Yargıtay kararları çerçevesinde 2863 sayılı Kanun'un 65. maddesinin incelenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Kültür Varlıkları, Ortak Miras, İnsan Hakları

ABSTRACT: Human rights with a dynamic structure have included many rights in different fields and subjects in the development process and every new human right has formed a complementary part to others. A similar relationship and development process is also observed in terms of the protection of cultural assets. The approach to the protection of cultural assets has differed until recently according to the conservation of the state which has a cultural asset within its borders and in consequence of this situation, many cultural assets have faced with the danger of extinction. Today, it is accepted that a cultural asset is a common value of all mankind, not only the state in which it is located, and the protection of cultural assets constitutes a human right. However, this determination does not mean that the protection and surveillance obligation of the state, which possesses cultural properties, has disappeared. In this context, the rules and practices for the protection of the cultural assets within the scope of both international treaties that we are a party to, and the obligations stipulated by the law no. 2863, should be supported by criminal law norms. Aforementioned norms comprise liberty binding punishments are as important as other protection methods. Within this scope, the aim of this study is to examine the relationship between the protection of cultural assets, and human rights, the international treaties that we are a party to and the article 65 of the law no. 2863 pursuant to supreme court decisions.

Keywords: Cultural Assets, Common heritage, Human Rights

³ Bu çalışma Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde devam etmekte olan yüksek lisans tez çalışmasının bir bölümünü içermektedir.

YAŞLI BİREYLERE YÖNELİK SOSYAL REFAH POLİTİKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE KÜRESEL YAŞLANMA ENDEKSİ

Evaluation of Social Welfare Policies for the Older Adults and the Global Aging Index

Seda TOPGÜL

*Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İliş. Bölümü,
seda.topgul@gop.edu.tr*

ÖZET: Yaşlanma ve yaşlıların sosyal refahı toplumların hızla yaşlanması ile büyük önem kazanmaktadır. Yaşlı bireyler üzerindeki yaşam kalitesi, ülkelerin sosyal, ekonomik ve siyasi politikalarına göre şekillenmekte, sosyal refahı önemli ölçüde etkilemektedir. Sosyal refah konusunda kapsamlı verilerin azlığı bilinen bir gerçektir. Ülkelerin sosyal refah politikalarının etkili şekilde geliştirilebilmesi, ülke içindeki yaşlı nüfusun durumuna ilişkin sistematik bilgilerin varlığı ile mümkün olabilecektir. Bu anlamda Birleşmiş Milletler'e bağlı bir organizasyon olan Uluslararası Help Age organizasyonu, Küresel Yaşlanma İzlem Endeksi yayınlamaktadır. Bu araştırmada, Help Age organizasyonuna ait 2015 yılında yayınlanan Küresel Yaşlanma İzlem Endeksi verileri değerlendirilerek Türkiye'nin yeri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Refahı, Küresel Yaşlanma Endeksi, Nüfus Yaşlanması

ABSTRACT: Aging and the social welfare of the elderly are of great importance with the rapid aging of societies. Quality of life on older adults is shaped according to the social, economic and political policies of the countries and has a significant impact on social welfare. The scarcity of comprehensive data on social welfare is a known fact. The effective development of the countries' social welfare policies will be possible with the presence of systematic information on the situation of the older adults in the country. In this sense, the International Help Age Organization, a subsidiary of the United Nations, publishes the Global Age Watch Index. In this research, Help Age evaluating published data on Global Age Watch Index of the Organization in 2015 will be discussed Turkey's place.

Keywords: Older Adults Welfare, Global Aging Index, Population Aging

YAŞLILARIN SOSYAL ENTEGRASYONU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

An Assessment on Social Integration of the Older Adults

Seda TOPGÜL

*Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İliş. Bölümü,
seda.topgul@gop.edu.tr*

ÖZET: Yaşlı bireylerin topluma katılımları için daha fazla fırsatın sunulması gerekmektedir. Toplumun diğer kesimine uyum sağlayabilmek için aktif olma, sadece fiziki bir aktiflikten ibaret değildir. Yaşlı insanların çalışmaya devam edebilmesi, sağlıklı kalması, sosyal ve kültürel katılımının sağlanması şeklindeki daha geniş bir anlamı ifade etmektedir. Avrupa Konseyi 2012 yılını “Aktif Yaşlanma ve Nesiller Arası Dayanışma” yılı kabul etmiştir. Aktif yaşlanma konusunda yapılacaklar değerlendirildiğinde “Aktif Yaşlanma Endeksi”nin göz önüne alınması gerekmektedir. Aktif Yaşlanma Endeksi ülkelerdeki aktif ve sağlıklı yaşlanmaya yönelik potansiyelleri ölçmek adına geliştirilmiştir. Bu kapsamda T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü “2016-2020 Aktif Yaşlanma Strateji Belgesi” taslağı hazırlamış ve eylem planı önerilerini düzenlemiştir. Bu çalışma da, aktif yaşlanma çerçevesinde Türkiye’deki ve Dünya’da ki durum değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Entegrasyon, Yaşlılık Uyum, Aktif Yaşlanma

ABSTRACT: More opportunities are needed for older adults to participate in society. Being active in order to adapt to other segments of society is not just a physical activity. It means a wider meaning that older people can continue to work, stay healthy, and provide social and cultural participation. The Council of Europe adopted 2012 as “Active Aging and Solidarity Between Generations”. Active Aging Index Aktif should be taken into consideration when the things to be done about active aging are evaluated. The Active Aging Index was developed to measure the potential for active and healthy aging in countries. In this context, T.C. Ministry of Family, Labor and Social Services General Directorate of Disabled and Elderly Services has prepared a draft “2016-2020 Active Aging Strategy Document ve and prepared action plan proposals. In this study, in the framework of active aging it will be assessed the situation in Turkey and in the world.

Keywords: Social Integration, Aging Adaptation, Active Aging

TÜRKİYE'DE “YAŞLI DOSTU ŞEHİRLER” ÜZERİNE YAPILAN GÖRGÜL ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

"Age friendly cities" on an Evaluation of Ampirical Studies in Turkey

Seda TOPGÜL

*Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İliş. Bölümü,
seda.topgul@gop.edu.tr*

ÖZET: Yaşam süresinin uzaması ile toplumların en önemli gündemlerinden birini yaşlılık ve yaşlanma oluşturmaya başlamıştır. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan toplumların benzer şekilde yaşlanabilmeleri için küresel çabalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle yaşlanma sadece sağlık odaklı ele alınmak yerine, sağlıklı yaşlanmayı amaçlayan planlamalar yapmak gerekmektedir. Bu planlamalardan biri de şehirlerin “yaşlı dostu şehirler” haline getirilmesi çalışmalarıdır. Yaşlı Dostu Şehirler yaşlı bireylerin toplumun diğer kesimleri ile uyumlu bir hayat sağlaması adına kurulacak ortamları ifade etmektedir. Yaşam kalitesi, yaşamdan zevk alma, yaşlıların topluma aktif katılım ve katkısını destekleyecek kentsel çevrelerin karakterize edilmesi önemlidir. Bu yaşlıların toplumun diğer kesimi ile uyumlu bir hayatı paylaşmalarını sağlayacak ve sağlık harcamalarının azalmasına katkıda bulunacaktır. Yaşlı Dostu Şehirler, Dünya Sağlık Örgütü’nün aktif yaşlanma politikaları çerçevesinde şekillenmektedir. Nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfusun artacağı tahminleri göz önüne alınarak yaşama geçirilmeye çalışılan proaktif bir uygulamadır. Yaşlı Dostu Şehirler, açık alanlar ve binalar, ulaşım, konut, toplumsal katılım, saygı ve sosyal içerme, istihdam, iletişim ve bilgi, sosyal destek ve sağlık hizmetleri alanlarında yaşlılara destek sağlayan şehirleri ifade etmektedir.

Bu çalışmada Türkiye’de gerçekleştirilen yaşlı dostu şehir araştırmaları ele alınacaktır. Uygulama örnekleri değerlendirilecek ve şehirler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlanma, Yaşlı Dostu Şehir, Yaşlılık Çalışmaları

ABSTRACT: With the prolongation of life expectancy, aging and aging has become one of the most important agendas of societies. Global efforts are needed to enable both developed and developing societies to age similarly. Therefore, it is necessary to make plans aiming at healthy aging instead of focusing only on health. One of these plans is to transform cities into “age friendly cities. Age Friendly Cities refer to the environments to be established in order to provide a harmonious life for older adults with other segments of society. It is important to characterize urban environments that will support the quality of life, enjoyment of life, active participation and contribution of the older adults to society. This will enable the older adults to share a life in harmony with the rest of the society and contribute to the reduction of health expenditures. Aged Friendly Cities are shaped within the framework of the World Health Organization's active aging policies. According to population projections, it is a proactive practice that is tried to be realized by considering the predictions that the older adults population will increase. Age Friendly Cities refers to cities that provide support to older adults in the areas of open spaces and buildings, transport, housing, community participation, respect and social inclusion, employment, communication and information, social support and health care.

This study will be discussed in the research carried out age-friendly cities in Turkey. Application examples will be evaluated and cities will be discussed.

Keywords: Aging, Age Friendly City, Older Adults Studies

ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞMENİN ÖRGÜT YARARINA SESSİZLİK İLE İLİŞKİSİ: ÇAĞRI MERKEZİ ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

The Relationship of Organizational Identification with Prosocial Silence A Research on Call Center Workers

Sefa CEYHAN

*Doktora Öğrencisi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
sefaceyhan@ogr.mehmetakif.edu.tr*

Hatice GÖNÜLLÜ

*Yüksek Lisans Öğrencisi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
haticegonullu@ogr.mehmetakif.edu.tr*

Hüseyin ÇİÇEK

*Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, hcicek@mehmetakif.edu.tr*

ÖZET: Bu araştırma, örgütsel özdeşleşmenin örgüt yararına sessizlik ile ilişkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2019 yılının Mart-Nisan ayları arasında Burdur ilinde bulunan 202 çağrı merkezi çalışanından yüz yüze anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Söz konusu veriler üzerinde gerçekleştirilen analiz sonucunda değişkenler arasında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiş, örgütsel özdeşleşmenin örgüt yararına sessizliği etkilediği tespit edilmiştir. Dolayısıyla elde edilen bu sonuç çağrı merkezi çalışanlarının örgütsel özdeşleşme düzeyi arttıkça örgüt yararına sessiz kalma davranışının da artacağı şeklinde yorumlanabilmektedir.

Anahtar kelimeler: Özdeşleşme, Sessizlik, Örgüt Yararına Sessizlik

ABSTRACT: This research was conducted to determine the relationship between organizational identification and prosocial silence of the organization. For this purpose, data were collected from 202 call center employees in Burdur province between March and April 2019 by face-to-face survey method. As a result of the analysis conducted on these data, a significant relationship was found between the variables and it was determined that organizational identification influenced prosocial silence of the organization. Therefore, this result can be interpreted that the increase in the level of organizational identification of call center employees will increase the prosocial silence behavior of the organization.

Keywords: Identification, Silence, Prosocial Silence

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI DEVLETİ'NİN CASUSLARI SORGULAMA VE YARGILAMALARINDA DİVÂN-I HARP MAHKEMELERİ

Jurisdiction and Inquiries of Spies of The Martial Courts of The Ottoman State in The First World War

Servet AVŞAR

Dr., Araştırmacı –Yazar - TV Yorumcusu

servetavsar@gmail.com

ÖZET: Birinci Dünya Savaşı boyunca pek çok casusluk olayı nedeni ile iç ve dış güvenliği tehdit altına giren Osmanlı Devleti, casusların takiplerine, delilleri ile birlikte yakalanmalarına ve sorgulamalarına büyük bir önem vermiştir.

Yakalanan bu casusların hafif cezalarla işten sıyrılmalarının önüne geçmek ve casusluk olaylarına karşı daha etkin bir şekilde mücadele etmek için, casusluk fiillerinin yargılamasını “Divan-ı Harb-i Örfiler”e vermiştir. Bu kapsamda mahkemenin görev alanına giren suç grupları içinde; devletin iç ve dış güvenliğini ihlal açısından, “askerî sırları açığa vurma, casusluk ve harp hainliği” konusu öncelikli olarak değerlendirilmiştir.

Tebliğ konusu makalede, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı (ATASE) Arşivi, Birinci Dünya Harbi Koleksiyonu’na ait belgelerden istifade edilerek, Osmanlı Devleti tarafından casusların takip, tutuklanma, sorgulama ve yargılamalarında Divan-ı Harp Mahkemelerince dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili verilen emirler, yapılan yazışmalar ve bunların içerikleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti, Casus, Sorgulama, Yargılama, Divan-ı Harb-i Örfiler

ABSTRACT: During the First World War, the Ottoman State threatened by internal and external security issues due to many espionage events attached great importance to the spying of the spies, their capture and interrogation.

In order to prevent these spies from being dismissed with slight penalties and to fight against espionage events more effectively, the prosecution of the acts of espionage was given to Martial Courts. Among the crimes within the jurisdiction of the court “revealing military secrets, espionage and war treachery” were considered as priority because of violating the internal and external security of the state.

In this article, The orders, correspondence and the contents of the orders issued by the Ottoman State on matters to be considered by the Martial Courts in the pursuit, arrest, questioning and trial of spies will be evaluated by using the documents belonging to Archives of the Military History and Strategic Studies Department (ATASE), First World War Collection.

Keywords: World War I, Ottoman Empire, Spy, Inquiry, Jurisdiction, Court Martial

TÜRKİYE'DE KAMU HARCAMALARI İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: WAGNER VE KEYNES HİPOTEZLERİ KARŞILAŞTIRMASI

*Analysis of the Relationship Between Economic Growth and Public Expenditure in Turkey:
Comparison of Wagner and Keynesian Hypothesis*

Tarık Zeki YILMAZ

*Öğr. Gör., Trabzon Üniversitesi, Vakfıkebir MYO.
tz.yilmaz@trabzon.edu.tr*

Seval AKBULUT BEKAR

*Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi, Vakfıkebir MYO.
sevalakbulut@trabzon.edu.tr*

ÖZET: İki önemli makroekonomik gösterge olan kamu harcamaları ve ekonomik büyümenin tarihi gelişimi incelendiğinde her ikisinin de yıllar itibarıyla artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Söz konusu iki değişkenin birbirini nasıl etkilediği ve bu etkileşimin ispatı birçok araştırmacının ilgisini çekerek çok sayıda araştırmaya konu olmuştur. Bu iki parametrenin birbirini nasıl etkilediği konusunda en önemli iki hipotez J.M. Keynes ile A. Wagner'e aittir. Wagner Hipotezine göre ekonomik büyüme kamu harcamalarını artırırken; Keynes'e göre ise, kamu harcamaları ekonomik büyümeyi artırmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de 1961-2017 dönemi kamu harcamaları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi Wagner ve Keynes hipotezleri kapsamında araştırmaktır. Çalışmada, 1961-2017 dönemi Türkiye ekonomisi için hangi hipotezin geçerli olduğunu; kamu harcamaları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin yönünü tespit etmek için Dolado-Lütkepohl, Hsiao ve Sims nedensellik yöntemleri kullanılmıştır. Her üç analizin sonucunda da kamu harcamalarından ekonomik büyümeye doğru pozitif yönlü bir nedensellik ilişkisinin var olduğu tespit edilmiştir. Bulgular, 1961-2017 dönemi Türkiye ekonomisi için Keynes hipotezinin geçerli olduğunu, yani kamu harcamalarının ekonomik büyümeyi arttırdığını göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Kamu Harcamaları, Ekonomik Büyüme, Wagner Hipotezi, Keynes Hipotezi, Nedensellik Analizi

ABSTRACT: When the historical development of public expenditures and economic growth, which are two important macroeconomic indicators, are analyzed, it is observed that both of them have an increasing trend over the years. How these two variables affect each other and the proof of this interaction has attracted the attention of many researchers and has been the subject of many researches. The two most important hypotheses about how these two parameters affect each other are belongs to J.M. Keynes and A. Wagner. According to the Wagner Hypothesis, economic growth increases the public expenditures, while Keynes argued that, public expenditures increase the economic growth.

The aim of this research is to test the relationship between public expenditures and economic growth, within the scope of Wagner and Keynesian hypotheses in Turkey, for the period 1961-2017. In the study, Dolado-Lutkepohl, Hsiao and Sims causality methods were used to reveal which hypothesis is valid and to determine the direction of the relationship between public expenditures and economic growth for Turkey's economy, the period 1961-2017. As a result of all three analyzes, it is determined that there was a positive causal relationship from public expenditures to economic growth. According to the research findings Keynesian Hypothesis, this means that public expenditures increase economic growth, is valid for Turkey's economy in the period 1961-2017.

Keywords: Public Expenditures, Economic Growth, Wagner Hypothesis, Keynesian Hypothesis, Causality Analysis.

ÇAĞDAŞ TEMEL EKONOMİDE ULUSAL EKONOMİ GELİŞTİRMEDE EKONOMİK GÜVENLİK ROL VE ÖNEM

Economic Security Roles and Important for Developing National Economy in Contemporary Basic Economy

Veliyeva Lala Musallet'in kızı

Sumgayit Devlet Üniversitesi, İktisat Bölümü Doçenti, Ph.D.

lale-sdu@mail.ru

ÖZET: Devletin uyguladığı önemli konulardan biri ekonomik güvenliği sağlamaktır. Ekonomik güvenlik sorunu, istisnai derecede yüksek bir gereklilikle birlikte, her gelişim aşamasının ekonomik büyümesinden bağımsız olarak ayrılmamıştır.

Cari dönemde, iç ve dış koşullara bağlı olarak, sorunun özel bağlamında faktörler değişebilir. "Ekonomik güvenlik" kavramı, her bir ülkenin iç ve dış politikasının, toplumun yaşamını ve düşüncesini daha güçlü bir şekilde etkileyen ayrılmaz bir parçasıdır. Bugün birçok devletin ulusal güvenlik stratejilerini geliştirmesi ve sürekli iyileştirmesi tesadüf değildir.

Güvenlik nesnesinin dış ve iç etkiler üzerindeki etkisi ile tehditleri dahilinde var olma ve gelişme kabiliyeti, ilişkiler sistemindeki konumunu ve öngörülemez ve zor tahmin edilebilir faktörlerin etkilerini belirler. Böylece, doğası, ekonomik güvenliğin içeriği, ulusal çıkarların garantili korunması, sosyal yönelim ve hatta yetersiz iç ve dış süreçlerin geliştirilmesi açısından yeterli savunma potansiyeli sağlayabilen statü, devlet kurumlarının ve ekonominin düzeyi olarak tanımlanabilir. Ekonomik sistem, üretim ve finans ve bankacılık kapasiteleri sürdürülebilir olduğu sürece, ekonomi o kadar güçlüdür ki tehlikesi çok fazla takdir edilebilir.

Sistemin ayrı bileşenleri arasındaki bozulmalar ve uyumluluk, ekonomik sistemde dengesizliğe yol açabilir ve ekonominin güvenli olmayan durumlardan tehlikeli bir duruma geçmesine işaret edebilir. Bu açıdan ekonomik güvenlik sorunlarını, kalkınma ideolojisi olmadan, sınai ve bilimsel-teknik gelişmeyi artırmadan, bütçe gelirini arttırmadan, nüfusun istihdam seviyesini sağlayarak, yaşam kalitesini yükselterek ve toplumun sosyal güvenliğini sağlamak mümkün olmaz

Anahtar kelimeler: ekonomik güvenlik, ulusal güvenlik, finansal banka sermayesi, bütçe gelirleri, nüfusun yaşam kalitesi, istihdam düzeyi.

ABSTRACT: One of the important issues that the state implements is to ensure economic security. The economic security issue is not separated independently of the economic growth of each development phase, with an exceptional degree of need.

In the current period, depending on the internal and external circumstances, factors in the particular context of the problem may change. The concept of "economic security" is an integral part of the internal and external policies of each country that strongly affects the life and the thought of society. It is no coincidence today that many states develop and continually improve national security strategies.

The impact of the security object on its external and internal effects, its ability to exist and develop within its threats, determine its position in the relations system and the effects of unpredictable and predictable factors. Thus, the status that can provide adequate defense potential in terms of nature, economic security content, guaranteed protection of national interests, social orientation and even inadequate internal and external processes can be defined as the level of state institutions and economics. As long as the economic system, production, and financial and banking capacities are sustainable, the economy is so powerful that its danger can be overestimated.

Distortions and compatibility among the separate components of the system can lead to imbalance in the economic system and may indicate that the economy is becoming more vulnerable to unhealthy situations. In this regard, it is not possible for economic security problems, without the development ideology, to improve the quality of life, and to ensure the social security of society, without increasing budget revenues, increasing the industrial and scientific-technical development

Keywords: economic security, national security, financial bank capital, budget revenues, population quality of life, employment level.

THE EXPECTING MOTHER ON INSTAGRAM: SELF-REPRESENTATION AND THE REDEFINITION OF BEAUTY

Awobamise AYODEJI

Kampala International University

Yosra JARRAR

Girne American University

ABSTRACT: There is no doubt a growing body of work on gender studies, self-representation and body image exists. However, a review of extant literature shows that the field of gender studies holds a lot of promise when it comes to self-representation in an ever changing digitalized world. Using a mixed method, a qualitative analysis of carefully selected images of pregnant women on Instagram is carried out using different hashtags and related words to select them, as well as a quantitative analysis to analyze audience perception of images of pregnant women on the internet. The analysis of 400 images shows that majority of images of pregnant women are posted by themselves, their spouse or professional photographers. It is also found out that most women who post pregnancy images do so to document their journey through pregnancy, share their experiences and to encourage other expecting mums. The findings also show that men are generally more likely to view images of pregnant women on social media as ‘attention seeking’, while the majority of women perceived these images as beautiful and a necessary part of the journey of child birth. Moreover, participants viewed pregnant women in revealing outfits or in naked poses as vulgar and attention seeking.

Keywords: Self-representation, Pregnancy, Instagram

OSMANLI ASKERİ BASININDA MEŞRUTİYET ALGISI

The Perception Of Legality In The Otoman Military Press

Mehmet Ali KARAMAN

Dr. Öğretim Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

malikaraman@hotmail.com

Tete Jean Philippe GUNN

Ph. D., Togo

filgunn@gmail.com

ÖZET: Askerlerin, mutlakiyetçi rejimlerin önünde muhalefet oldukları; meşrutiyet, eşitlik, demokrasi ve insan haklarını savunmak için fikir beyan etmek amacıyla basın özgürlüğü gibi kavramları kullandıkları görülmüştür.

Osmanlı Devleti'nde ordu, siyasi hayata yön verebilme kuvvetini elinde bulundurmak istemiştir. Hizmet ettiği davayı bilmek isteyen askerler, muhalif gruplar, Osmanlı Devleti'nin iç ve dış tehditlerle yıkılma duruma gelmesindeki sebepleri ve sorumluları ortaya koymak için basın yolunu tercih etmiştir. Askeri gazetelerde bulunan fikir yazıları, siyasi bir propaganda amacıyla kullanılmıştır. Ordu meşrutiyetin yegâne koruyucusu ilan edilmiştir. Propaganda faaliyetlerinin en güçlü silahı olan basın ve yayın yolu siyaseten etkili olan üst düzey askerlerin de tercihi olmuştur. Gazetelerde hükümete basın yoluyla nasıl müdahale edilebileceğinin açık yönlendirmeleri de bulunmaktadır. Ayrıca yapılan propaganda ve muhalif basının ne yönde kullanıldığını göstermesi bakımından askeri gazeteler birinci el kaynağıdır.

II. Meşrutiyet'in ilan edilmesi ile Osmanlı basınında yaşanan rahatlama süreci askeri basına da yansdı. Başta meşrutiyet yanlısı Osmanlı zabitleri olmak üzere pek çok aydın ve devlet adamı onlarca askeri gazete yayınlamıştır. Bu gazeteler ordu ve donanmanın geliştirilmesi ile alkali yayınların yanı sıra Meşrutiyeti destekleyen çok sayıda makale ve haber yayınlamışlardır. Bu çalışmada 25 civarında askeri gazete ele alınmış bu gazetelerdeki meşrutiyet yanlısı yazılar detaylandırılmıştır. Osmanlı Arşiv vesikaları ile birlikte mezkûr gazetelerde fikirlerini halkla ile paylaşarak kamuoyu yapan zabitlerin yazılarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: II. Meşrutiyet, Askeri Basın, Matbuat

KATILIMCI LİSTESİ / PARTICIPANT LIST

Abdullah Şevki DUYMAZ	Türkiye
Adem GERGÖY	Türkiye
Ahmet YÜKSEL	Türkiye
Arzu AL	Türkiye
Awobamise AYODEJİ	Nigeria
Ayşe DOLKAN	Türkiye
Ayşe GÜL ÖZTÜRK	Türkiye
Bahar MURATOĞLU PEHLİVAN	Türkiye
Banu EMECEN	Türkiye
Berna Aksoy ÖZCAN	Türkiye
Bilgin BİRLİKSEVEN	Türkiye
Bülent SEZEN	Türkiye
Cengiz POYRAZ	Türkiye
Ceren Gül ARTUNER ÖZDER	Türkiye
Dide AKDAĞ SATIR	Türkiye
Diğdem GÖÇ GÜRBÜZ	Türkiye
Dilek ÇAĞIRGAN	Türkiye
Elis DİNÇER	Türkiye
Emel KOÇ	Türkiye
Emrah Gürel	Türkiye
Ersoy ÖNDER	KKTC
Esmâ İGÜS	Türkiye
Esmira KAZIMOVA	Azerbaijan
Ezgi MANSUROĞLU	Türkiye
Ezgi TOK	Türkiye
Fatma FİDAN	Türkiye
Fatma TURNA	Türkiye
Ferda Şule Kaya	Türkiye
Gelengül KOÇASLAN	Türkiye

Gizem DEMİR	Türkiye
Gizem TUNÇ	Türkiye
Gökhan ÖZER	Türkiye
Gülay ÇİZGİCİ AKYÜZ	Türkiye
Gülşah MARAŞ TAŞKIN	Türkiye
Halime Şenay GÜZEL	Türkiye
Harun SEMERCİOĞLU	Türkiye
Hatice GÖNÜLLÜ	Türkiye
Hatice ŞINGİR	Türkiye
Hızır KONUK	Türkiye
Hilal Evrim KÜÇÜK	Türkiye
Hilal ÜNER	Türkiye
Hülya BAŞEĞMEZ	Türkiye
Hülya YILMAZ	Türkiye
Hüseyin ÇİÇEK	Türkiye
İnci ERDEM ARTAN	Türkiye
İnci PARLAKTUNA	Türkiye
İsmail GÖKDAYI	Türkiye
İsmail Hakkı ARMUTLULU	Türkiye
Kamile ERBAŞ	Türkiye
Mehmet Ali KARAMAN	Türkiye
Melike ARTAR	Türkiye
Meral BALCI	Türkiye
Merve TERLEMEZ	Türkiye
Mim Sertaç TÜMTAŞ	Türkiye
Mohammad İsmail RAWOFİ	Afghanistan
Muhammed BAMYACI	Türkiye
Muhittin SAĞNAK	Türkiye
Mustafa KARAMAN	Türkiye
Nazmi OCAK	Türkiye

Nevim TÜZÜN	Türkiye
Nurcihan AKDAĞ	Türkiye
Nurullah TAŞ	Türkiye
Okan GÜVEN	Türkiye
Oya ERDİL	Türkiye
Öner ÇELİKKALELİ	Türkiye
Özcan KUZULU	Türkiye
Rukiyye Meryem PARLADICI	Türkiye
Sayra LOTFİ	Türkiye
Seçkin ÖZTÜRK	Türkiye
Seda TOPGÜL	Türkiye
Sefa CEYHAN	Türkiye
Semanur AKPINAR	Türkiye
Serkan KOŞAR	Türkiye
Servet AVŞAR	Türkiye
Seval AKBULUT BEKAR	Türkiye
Sibel AKOVA	Türkiye
Şefika Gülin BEYHAN	Türkiye
Tarık Zeki YILMAZ	Türkiye
Tete Jean Philip GUNN	Togo
Tolga ÇOLAK	Türkiye
Tuncay Ercan SEPETÇİOĞLU	Türkiye
Veliyeva Lala Musallet'in kızı	Azerbajjan
Yeliz YEŞİL	Türkiye
Yosra JARRAR	Jordan